

RUDAR



ČASOPIS PREMOGOVNIKA VELENJE, ŠTEVILKA 4, JUNIJ 1996, LETO XXX



Bodimo optimisti tudi naprej!



Praznovanje stanovskega praznika je med drugim tudi priložnost za temeljitejši premislek o našem delu, o pravilnosti razvojnih konceptov, o vlogi in mestu Premogovnika Velenje v slovenskem in mednarodnem prostoru. Ko ob letošnjem prazniku slovenskih rudarjev in premogarjev razmišljam o prehojeni poti, posebej pa še o naših perspektivah, ne morem mimo nekaterih za podjetje zelo pomembnih ugotovitev, ki bi jih v naslednjih vrsticah rad posebej poudaril.

Ko smo pred dnevi v Beogradu več kot dvestotim strokovnjakom iz Srbije, Črne gore, Bolgarije, Češke, Slovaške in Nemčije predstavljali dosežke in strategijo razvoja našega podjetja, je bil odziv poslušalcev predavanja izredno topel in poln komplimentov. Dobili smo kar nekaj zelo zanimivih ponudb za sodelovanje, predvsem na področju prodaje našega znanja, kar je za vsako podjetje ali ustanovo še posebej spodbudno priznanje. Podobne pobude za sodelovanje smo pred tem dobili tudi iz Bosne in Hercegovine, iz Kitajske in drugih držav sveta.

Nujno bi bilo treba nadaljevati z vsaj osnovnimi raziskovalnimi deli pri premogu tudi v Sloveniji. Premog bo še dolgo časa ostal najpomembnejši svetovni energetski vir, znane domače zaloge pa so v primerjavi s svetovnimi zanemarljivo majhne. V Premogovniku Velenje imamo dovolj kadrov in znanja, da bi bili pri domačih raziskovalnih delih sposobni odigrati pomembno vlogo.

Ni dopustno, da bi zmanjšali intenzivnost del pri rekultivaciji poškodovane zemlje, pri vračanju življenja v tiste dele Šaleške doline, ki so bili v preteklih letih oškodovani zaradi proizvodnje vseh vrst energije. Ta del dejavnosti našega podjetja je povezan z vračilom velikega dolga, ki smo ga potrošniki slovenske električne energije naredili v stodvajsetih letih Šaleški dolini. In nujno je, da so stroški rekultivacij, rudarskih škod, odpiranja novih delovnih mest zaradi postopnega nižanja proizvodnje premoga, stroški reševanja mnogih usod invalidov našega podjetja vključeni v ceno premoga ter v ceno električne energije.

Zelo sem zadovoljen, da smo uspešni pri praktičnem uveljavljanju pristopa k proizvodnji na visokoproduktivnih odkopih, v tehnološko koristni uporabi odpadnih materialov pri proizvodnji premoga, v solidnem obvladovanju stroškov po stroškovnih mestih. Veliko in dobro delamo tudi pri usposabljanju ljudi in pri pridobivanju še kako potrebnih specialističnih znanj naših strokovnjakov.

Ogromno znanja in denarja je bilo vložena v povečanje humanizacije dela in nivoja varstva pri delu. To navsezadnje povedo tudi statistični podatki o gibanju števila nezgod pri delu, saj je bilo teh lani mnogo manj kot v preteklih letih. Tudi v letošnjem letu so trendi zelo podobni doseženim lani.

Vse naštetu pa še marsikaj drugega nas močno dviga iznad nivoja povprečnih slovenskih podjetij. In ker imamo jasno opredeljeno tudi dolgoročno strategijo poslovanja, se ni bati, da bi nas v naših načrtih in možnostih kar tako, zlahka, odnesel vihar takšnih ali drugačnih družbenih pretresov.

Velika škoda je, da država nima dovolj volje, da bi našemu premogu priznala ustrezno ceno, kot je tudi škoda, da moramo zaradi tega leto za letom posloovati z izgubo. Krotenje inflacije z nizko, politično ceno električne energije, premoga, naftnih derivatov, s prevrednotenjem domače valute je neustrezna in samo kratkoročno uspešna rešitev. Iskreno verjamem zagotovitvi ministra za gospodarske dejavnosti Metodu Dragonji, da se bo pri Vladi maksimalno angažiral za to, da bo status našega podjetja v Sloveniji bolje definiran tudi skozi priznavanje poštenih cen premoga.

Bilo bi škoda, če bi se zadovoljili z doseženim in če ne bi znali ali hoteli izkoristiti možnosti, ki se ponujajo, kot bi bilo narobe tudi, če ne bi znali ali hoteli priznati, da je bil dosežen velik in vsestranski napredek tudi že dosedaj. Možnosti za nadaljnji razvoj podjetja in za dobrobit vsakega posameznika v njem, je neskončno veliko. Res pa je, da dobrih rezultatov ne more biti brez maksimalnega angažiranja nas, ljudi, ne glede na to, kakšno delo v podjetju kdo opravlja. In ker smo v našem podjetju zaposleni dobri delavci, so razlogi za optimizem resnično upravičeni.

Vsem ob prazniku iskreno čestitam!

Dr. Franc Žerdin

Premogovnik v času in prostoru

Ob letošnjem dnevu rudarjev smo k pogovoru povabili nekaj ljudi, ki so tako ali drugače povezani z našim premogovnikom, da bi ga postavili v čas in prostor. Vsi povabljeni so se vabilu prijazno odzvali, to pa so bili dr. Milan Medved, pomočnik tehničnega direktorja za raziskave in razvoj, letošnji predsednik odbora za praznovanje dneva rudarjev in vodja parade, Zdenko Lah, pomočnik tehničnega direktorja za elektro-strojno področje, Srečko Meh, župan mestne občine Velenje, Jaroslav Vrtačnik, direktor Termoelektrarne Šoštanj, Aljoša Kink, direktor Rudnika Trbovlje-Hrastnik, d.o.o., Matjaž Cerovac, glavni republiški rudarski inšpektor, prof. dr. Uroš Bajželj s katedre za tehnično rudarstvo in geotehniko oddelka za geotehnologijo in rudarstvo na Naravoslovnotehniški fakulteti Univerze v Ljubljani in Ivan Kotnik, ravnatelj srednje rudarske šole in šole za gospodinjstvo storitve v Šolskem centru Velenje.

Višek praznovanja dneva rudarjev

Rudar: *Kako kot vodja parade doživljate skok čez kožo?*

Dr. Medved: "Zelo sem ponosen, da bom letos že osmič vodil parado rudarskih uniformirancev. Svečana parada in skok čez kožo sta vsekakor višek vsakoletnih praznovanj v počastitev rudarskega praznika.

Kot vodji parade mi je še posebej všeč to, da se vsako leto poleg velikega števila sedaj zaposlenih v premogovniku parade udeleži tudi veliko število upokojencev in drugih, ki imajo rudarsko uniformo, pa niso več zaposleni v premogovniku.

Lahko rečem, da s ponosom korakamo skozi rudarsko Velenje in da bomo to počeli tudi v bodoče."

Rudar: *Ali se da povezati ohranjanje tradicije stanovske pripadnosti in razvijanje tehnološko modernega podjetja?*

Dr. Medved: "Življenje postaja vse bolj dinamičen proces, v katerem so zaradi po-

manjkanja časa največkrat prikrajšani predvsem medčloveški odnosi. V podjetju smo priča silovitemu tempu razvoja, ki velenjski premogovnik uvršča med tehnološko moderna podjetja.

Ohranjanje tradicije pripadanja rudarstvu nam daje možnost, da se kljub intenzivnim dogajanjem okoli nas za trenutek ustavimo in ozremo na naše korenine ter se ob tem spomnimo vseh, ki so pripomogli k odličnosti našega podjetja."

Dr. Milan Medved,
pomočnik tehničnega
direktorja za raziskave in razvoj



ZBOR UNIFORMIRANIH RUDARJEV ZA PARADO BO V SREDO, 3. JULIJA, OB 8. URI NA TITOVEM TRGU.

35. SKOK ČEZ KOŽO SE BO NA MESTNEM STADIONU ZAČEL OB 9. URI.

VABLJENI!

SREČNO!

Sledimo sodobnim dosežkom v rudarstvu

Zdenko Lah,
pomočnik tehničnega direktorja
za elektro-strojno področje



Rudar: *Kako v podjetju sledimo hitremu tehnološkemu razvoju na vseh področjih z nakupom sodobne opreme in posebej opreme za premogovništvo?*

Lah: "Vemo, da je prihodnost našega podjetja v čim cenejšem pridobivanju premoga v naši jami. To lahko seveda dosežemo z marljivostjo, dobro organizacijo in sodobno opremljenostjo delovišč. Zato v zadnjih letih intenzivno sledimo sodobnim dosežkom v rudarstvu in jih poskušamo v čim večji meri realizirati tudi v našem premogovniku."

Rudar: *V velenjskem premogovniku že nekaj let poudarjamo pomen visoke tehnološke opremljenosti jame. Katera je tista oprema, ki največ pripomore k dobrim proizvodnim parametrom?*

Lah: "Srce našega podjetja so odkopna delovišča, kjer kopljemo premog. Zato je v največji meri posodobitev opreme vključevala hidravlično podporje, odkopne verižne transporterje, smerne verižne transporterje, pripadajočo stikalno opremo, transportno opremo in vse več procesne tehnike. Brez posodobitve navedene opreme si ne moremo predstavljati proizvodnje v okviru letnih delovnih načrtov, ki se vrtijo okoli številke 4 milijone ton premoga."

Rudar: *Kakšen pa je pomen človeškega dejavnika pri delu v premogovniku glede na tako veliko stopnjo mehaniziranosti proizvodnje?*

Lah: "Zaradi moderne opreme v jami se, seveda, zmanjšuje fizični dejavnik pri delu s to opremo. Vse bolj pa postaja pomembno, kako dobro so ljudje podkovani z znanjem, da lahko to opremo čim bolje izkoristimo. V nasprotnem primeru je, seveda, ne moremo, to pa pomeni neekonomično proizvodnjo. Zato je človeški dejavnik zelo pomemben, je pa res, da se je ta dejavnik zaradi zahtevnosti opreme prenesel tudi v tehnološke in projektantske oddelke podjetja."

Rudar: *Kakšno je stanje opreme v premogovniku in na katerih področjih ugotavljate večji zaostanek pri posodobljanju opreme?*

Lah: "Največje investicije v zadnjih letih so bile v prej navedeno opremo. Zaradi tega smo zavestno zanemarili spremljajočo opremo, ki pa je ravno tako pomembna in sedaj potrebna obnovitve. V prihodnjem letu je zato izrednega pomena posodobitev opreme na pripravnih deloviščih (napredovalni stroji, podajalniki, vrtna oprema), posodobitev jamskega talnega transporta z AKU lokomotivami, zunanjih remontnih in deponijskih strojev, jamskih tračnih transporterjev in še bi lahko našteval."

Upam, da bo prihodnje, 1997. leto res naklonjeno tem našim željam in potrebam. Vsem zaposlenim v premogovniku želim prijetno praznovanje stanovskega praznika!"

Velik prispevek h kvaliteti življenja v občini

Srečko Meh, župan mestne občine Velenje



Rudar: *Kakšen vpliv ima na razvoj občine Velenje velenjski premogovnik?*

Meh: "Razvoj občine Velenje je odvisen od nekaterih stalnic. Te so: pridobivanje premoga v premogovniku, proizvodnja električne energije v termoelektrarni Šoštanj ter proizvodnja gospodinskih aparatov v Gorenju. Na teh stalnicah se je in se bo še naprej razvijala naša občina. Posebej na premogovnik se nanašajo štirje segmenti razvojnih usmeritev občine: prostor, izobraževanje, malo gospodarstvo in drobna podjetja."

S premogovnikom smo glede razvoja odkopavanja premoga in vplivov na okolje dosegli dogovor, zato tudi ni težav pri sprejemanju občinskih ureditvenih načrtov. Prav je, da so rudarske škode tisti inštitut, ki sproti in dolgoročno odpravlja posledice odkopavanja premoga. Premogovnik v polni meri izpolnjuje naša pričakovanja

glede sanacije okolja, zato občina podpira njegov razvoj. Skupaj s premogovnikom v občini ustvarjamo pogoje za šolanje otrok na vseh nivojih izobraževanja, v prihodnje celo na višješolskem, kar daje celotni občini zagotovilo za razvoj. Največja podjetja v dolini morajo biti nosilci razvoja in od premogovnika pričakujemo pomoč pri izločevanju nekaterih dejavnosti iz velikih podjetij, ki ponujajo nova delovna mesta in rast novih firm."

Premogovnik je naredil predvsem veliko pri razvoju turistične in rekreativne dejavnosti, ki je bila v občini dosedaj premalo razvita. Največji projekt, ki teče na tem področju, je TRC Jezero. To je lep primer saniranja degradiranih površin, z razvojem centra se odpirajo tudi nova delovna mesta, občina kot celota pa je z njim pridobila pomembne objekte in dejavnosti: restavracijo Jezero in avtostan

kot nadomestilo poškodovanih objektov, rekreativne in športne površine. Pomemben je tudi projekt preurejanja starega jaška po njegovem zapiranju v muzej rudarstva in industrije. Objekti premogovnika in stare elektrarne ter celoten prostor starega jaška bodo s tem dobili novo vsebino."

Rudar: *Kako ocenjujete ohranjanje tradicije stanovske povezanosti in gojenje pripadnosti delovnemu kolektivu v obliki skoka čez kožo?*

Meh: "Zame je 3. julij stanovski praznik, skok čez kožo pa svečanost, na kateri se srečajo stari delovni tovariši in sprejmejo medse nove. To je priložnost za obujanje spominov, preteklosti; to je tradicija, ki nikomur ne škoduje, ki neguje tovarštvo, pri-

jateljstvo, pomoč. Na drugi strani pa je to zanimiva prireditev za mesto Velenje. Mesto se 3. julija odene v drugačna oblačila, zaživi praznično, poln stadion Velenčanov, ki si ogledajo skok čez kožo, pa dokazuje pripadnost rudarjenju, rudarskemu mestu in premogovniku.

Naj izkoristim to priložnost in izrečem čestitke delovnemu kolektivu velenjskega premogovnika za praznik ter mu čestitam za delovne uspehe!

Srečno!"

Z dobrim sodelovanjem smo naredili veliko

Rudar: *Kako ocenjujete poslovno sodelovanje TE Šoštanj z velenjskim premogovnikom?*

Vrtačnik: "Najkrajše rečeno je naše sodelovanje zelo dobro in se v zadnjih letih nenehno izboljšuje. Premogovnik in termoelektrarna navsezadnje nista le poslovno povezana, če pod pojmom "poslovno" razumemo le proizvodnjo premoga in njegovo porabo za proizvodnjo toplotne in električne energije. Ta del sodelovanja je pač najbolj tesen, ker je normalno zagotavljanje električne energije odvisno od normalnega zagotavljanja količin premoga, ne le v letnem, ampak tudi v mesečnem merilu. Prav pri tem zagotavljanju je bilo s strani premogovnika narejenega zelo veliko. Mesečne dinamike količin premoga je namreč zelo približal našim potrebam oziroma porabi. Naša poraba pa je odvisna od potreb po električni energiji v državi.

Obe podjetji se trudita, da bi deponijo premoga zmanjšali na normalen nivo, in to nam je v zadnjih letih uspelo prav zaradi zglednega sodelovanja in skupnega iskanja rešitev. Poleg tega je premogovnik naredil zelo velik napredek glede doseganja kvalitete premoga, tako njegove večje kurilne vrednosti kot manjše vsebnosti pepela.

Pomembno področje našega skupnega sodelovanja je urejanje okolja in prostora. V očiščevanje in rekultivacijo okolja, ki smo ga z dejavnostjo v obeh podjetjih poškodovali, vlagamo oboji veliko naporov. Strokovno sodelujemo v obliki delovnih skupin, ki obravnavajo in rešujejo

posamezne probleme; tako na primer deponijo pepela... Vsakdo, ki živi v Šaleški dolini ali jo obiskuje, mora priznati, da je bilo narejenega že veliko."

Rudar: *Katere pozitivne vplive imata ta dva gospodarska giganta na razvoj Šaleške doline in Slovenije?*

Vrtačnik: "Verjetno ni prebivalca Šaleške doline, ki ne bi vedel, da je bil razvoj doline v pretežni meri vezan na energetiko. To je bil najprej premogovnik, kasneje pa tudi termoelektrarna. Dejansko sta zaznamovali dolino; seveda tako v pozitivnem kot negativnem pomenu. Obe podjetji sta imeli zaradi tega tudi v Sloveniji zelo velik vpliv na energetiko.

V zadnjem času smo veliko naredili za izboljšanje okolja. Premogovnik je na ugrezninskih območjih postavil zelo atraktiven turistično rekreacijski center, ki je velika pridobitev za Velenje in Šoštanj.

Vpliv premogovnika in termoelektrarne je velik tudi, če ga merimo s številom zaposlenih in njihovih družinskih članov, ki imajo z njima zagotovljen dober življenjski standard. Vse to pa, seveda, vpliva tudi na razvoj drugih dejavnosti v dolini.

Normalno življenje v Velenju in Šoštanju pa je navsezadnje odvisno tudi od preskrbe z električno energijo in še bolj od neposredne navezanosti na oskrbo s toplotno energijo. Prav ti dve energetski podjetji sta namreč omogočili takšen življenjski standard prebivalcem in gospodarstvu, da ga lahko primerjamo z evropskimi standardi bivanjskih razmer."

"Premogovnik v vseh naštetih segmentih veliko prispeva k novi kvaliteti življenja v občini, četudi se nekaterim zdi, da ne naredi dovolj. Kaj pa o njegovem delu in razvoju menimo v vodstvu občine, dovolj pove priznanje grb občine Velenje, ki smo ga Premogovniku Velenje podelili lani.

Moje mnenje je, da si podjetje zasluži tudi priznanje širše skupnosti in bilo bi prav, da bi država določila ceno premoga, s katero bi lahko gospodarilo in odrejalo svoj razvoj."

Jaroslav Vrtačnik,
direktor Termoelektrarne Šoštanj

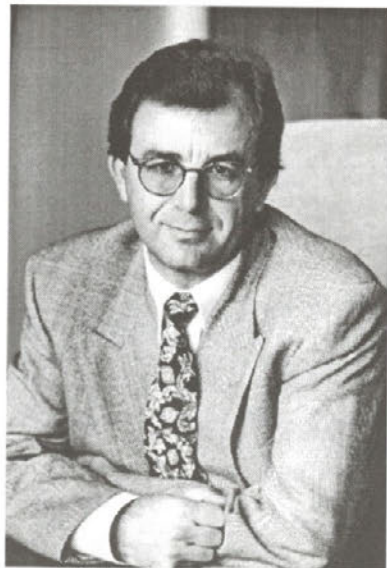


foto Bojan Krajnc

Druži nas pripadnost rudarskemu poklicu

Aljoša Kink,
direktor Rudnika
Trbovlje-Hrastnik, d.o.o.



Rudar: Kaj danes združuje slovenske premogovnike in delavce, zaposlene v njih?

Kink: "Na vprašanje, kljub njegovi enostavnosti, ni tako preprosto odgovoriti. Če v prvem delu odgovorim z določeno mero emotivnosti, potem bi rekel, da slovenske rudarje združuje predvsem izrazita pripadnost njihovem poklicu, zavest o njegovih posebnostih, dnevno novih in novih izzivih s prepletanjem različnih nevarnosti in pasti ter zadovoljstva ob njihovem uspešnem premagovanju.

V drugem delu odgovora pa moram biti natančnejši. Vsako leto se namreč srečujemo z enakimi težavami planiranja in realiziranja gospodarskih načrtov.

Prepogosto se menjavajo vhodni planski podatki, v podjetjih ne odločamo o količinskih načrtih, ne odločamo o letnih plasmajih premoga, ne odločamo o ceni premoga... In če o toliko zadevah ne odločamo, potem težko gospodarimo, potem improviziramo, iščemo vse mogoče notranje rezerve, te pa v končni fazi tudi imajo svoje meje.

Zato nam je v premogovnikih skupno iskanje poti in načinov, da o tem prepričamo svojega lastnika ali tistega, ki v njegovem imenu odloča, da poskuša skupaj z nami najti ustrezne rešitve. Skupno nam je tudi globoko prepričanje, da v pomembnem delu prispevamo k ohranjanju slovenske energetske neodvisnosti ter zavest, da lahko pomembno vplivamo na razvoj svojih krajev in regij. Skupno pa nam je tudi to, da smo si pripravljeni pomagati, ker že prislovično znana rudarska solidarnost nima meja in upam, da jih ne bo nikdar imela."

Rudar: Kakšen je pomen praznovanja stanovskega praznika slovenskih rudarjev danes?

Kink: "Naj mi bo pri tem vprašanju dovoljeno odgovoriti bolj iz zornega kota rudnikov rjavega premoga. Vse spremembe nekaj zadnjih let, ki so svoj vrh dosegle s sprejetjem Zakona o zagotovitvi sredstev za zaprtje rudnikov Zagorje, Senovo in Kanižarica ter sprejetjem Uredb o ustanovitvi štirih novih podjetij, imajo, seveda, svoj poseben odsev pri pomenu praznovanja našega stanovskega praznika.

V rudnikih v zapiranju praznujejo praznik, ki sovpada s postopnim in dokončnim prenehanjem proizvodnje rjavega premoga. Na površje prihajajo drugačne težave. Pri tem bo še najmanj nejasnosti pri zapiranju jam in sanaciji površin, veliko več pa bo nedorečenega pri

razreševanju kadrovskih in socialnih problemov, odpiranju novih delovnih mest...

Prestrukturiranje rudarskih krajev ni in ne bo lahko; drugače trdijo samo tisti, ki tega ne poznajo. Ob letošnjem stanovskem prazniku imamo tudi zaposleni v podjetju Rudnik Trbovlje-Hrastnik, ki je bilo ustanovljeno z namenom dolgoročnega uspešnega nadaljevanja proizvodnje rjavega premoga, vrsto vprašanj in razmišljanj.

Rezultati poslovanja v prvih mesecih letos dokazujejo, da je ustanovitev podjetja RTH upravičena ter da je ob stabilnih pogojih delovanja to podjetje lahko tudi uspešno.

Še vedno pa terjamo in pričakujemo odgovore o predvideni izgradnji, ne novega, temveč nadomestnega termoenergetskega objekta v Trbovljah, ki naj bi jih dobili z obravnavo in sprejemom nacionalnega programa razvoja energetike. Dolgoročna razvojna pot podjetja in regije bi bila s tem mnogo jasnejša.

S tem vprašanjem v naši regiji letošnji in tudi bodoči stanovski prazniki pridobivajo na svojem vsebinskem pomenu in teži.

Za zaključek mi dovolite, da vsem stanovskim kolegom, rudarjem premogovnika Velenje, iskreno čestitam k našemu skupnemu prazniku. Iskreno vam želim varno delo ter da bi s tako velikimi uspehi in rezultati kot doslej nadaljevali delo tudi v prihodnje v prid vašega podjetja, občine Velenje in slovenske energetike.

Srečno, rudarji!"

Rudarji delate v dobrih delovnih razmerah

Rudar: V kakšnih razmerah delajo danes rudarji v velenjskem premogovniku?

Cerovac: "RLV je v zadnjih letih vložil zelo veliko sredstev in strokovnega znanja v modernizacijo tehnoloških procesov pri proizvodnji lignita. Štiri do petkratno zmanjšanje števila odkopov v zadnjih 15. letih ob zmanjšanju proizvodnje le za okoli milijon ton lignita govori samo po sebi o velikem napredku pri modernizaciji tehnološkega procesa pridobivanja lignita na odkopih. Odpiranje jame z gradnjo zračilno-transportnih komunikacij velikega profila je omogočilo premogovniku namestitve zmogljivejših transportnih naprav za transport lignita, jalovine, opreme ter ljudi. Vse omenjeno je omogočilo uporabo zmogljivejše delovne opreme za izvajanje rudarsko-gradbenih del, del pri proizvodnji lignita na odkopih ter ustreznejše prezračevanje premogovnika. Tudi izolacija jamskih komunikacij s cementno oblogo z dodanimi komponentami ter spremljajočim monitoringom pretoka zraka in detekcije nevarnih plinov sta velika koraka k preprečevanju jamskih ognjev ter izboljšanju sistema prezračevanja celotnega premogovnika.

Vse omenjeno je veliko prispevalo tudi k humanizaciji dela v premogovniku. Vse manj je tipičnega težaškega rudarskega dela in vse več dela z moderno opremo, ki jo krmilita hidravlika in elektronika. Modernizacija je prispevala k zmanjšanju števila raznih nevarnih pojavov in k postopnemu zmanjševanju števila nesreč pri delu. Posebno dobri rezultati zmanjševanja števila nesreč pri delu so bili doseženi v primerjalnem obdobju 1994/95, ko se je število nesreč na 1000 zaposlenih zmanjšalo za 36 %, število nesreč na 1000 ton lignita pa za 40 %, in to ob 8-odstotnem povečanju proizvodnje lignita in 5-odstotnem zmanjšanju števila zaposlenih.

Iz vsega povedanega je razvidno, da delajo danes rudarji v velenjskem premogovniku v delovnih razmerah, ki so popolnoma primerljive z razmerami v premogovnikih najrazvitejših držav zahodne Evrope ter dosegajo pri varstvu pri delu po pokazateljih, s katerimi razpolagamo na Republiškem rudarskem inštitutu, nadpovprečno dobre rezultate. Vsekakor je naloga vodstva premogovnika, da nadaljuje modernizacijo tehnoloških procesov, humanizacijo dela ter vlaga napore v dodatno izboljšanje varstva pri delu, pri čemer bo imelo tudi vso podporo Republiškega rudarskega inštituta."

Rudar: Kakšna sta pomen in prispevek velenjskega premogovnika k razvoju slovenskega premogovništva?

Cerovac: "Že iz prejšnjega odgovora je razvidno, da sta pomen in prispevek velenjskega premogovnika k razvoju slovenskega premogovništva zelo velika. Z vlaganjem v modernizacijo tehnoloških procesov pridobivanja lignita, s sodobnim načinom izvajanja rudarsko-gradbenih del in z izgradnjo sodobnih jamskih komunikacij velikega profila se je velenjski premogovnik še pravočasno moderniziral, tako da lahko danes tehnološko uspešno tekmuje z uvoženimi premogi. Premogovnik je razvil v svojih specifičnih pogojih originalno metodo pridobivanja premoga, ki daje dobre proizvodne rezultate in je tudi tržno zanimiva. S posodobitvijo sedanje metode odkopavanja lignita ter drugimi racionalizacijami v tehnološkem procesu proizvodnje lignita si lahko premogovnik zagotovi trden položaj na tržišču premoga tudi v času, ko bo Slovenija stopila v Evropsko unijo.

Obstoj in uspešno poslovanje velenjskega premogovnika sta za slovensko premogovništvo in rudarstvo pomembna ne samo zaradi proizvodnje lignita, potrebnega za proizvodnjo električne energije, temveč tudi zaradi obstoja in preživetja šol, ki vzgajajo in izobražujejo rudarski kader na vseh stopnjah izobraževanja, obstoja in preživetja inštitutov in inštitucij kot tudi različnih izvajalcev in kooperantov, ki so tako ali drugače poslovno-tehnično povezani s premogovnikom. In ne nazadnje je to tudi edini premogovnik v Sloveniji, s katerim se lahko primerjamo z razvitim svetom in ga ob vsaki priložnosti tudi radi razkažemo. Pristojni v velenjskem premogovniku morajo skupaj s pristojnimi organi v državi poskrbeti, da bodo sedanje poslovno finančne težave, na katere v premogovniku nimate vpliva, le prehodne ter bo premogovnik tudi v bodoče ostal "paradni konj" slovenskega premogovništva in rudarstva.

Dovolite mi, da na koncu vsem delavcem velenjskega premogovnika, še posebej pa rudarjem, čestitam ob našem skupnem prazniku - dnevu rudarjev. Želim vam še veliko delovnih uspehov, sreče in varnosti pri težkem in odgovornem delu v premogovniku. Dovolite mi, da prek vašega cenjenega glasila čestitam za rudarski praznik tudi vsem drugim rudarjem in delavcem v rudarstvu v Republiki Sloveniji! Srečno!"

Matjaž Cerovac,
glavni republiški rudarski
inšpektor



Glasilo Rudar izdaja Rudnik lignita Velenje - Ureja uredniški odbor: Diana Janežič (odgovorna urednica), Ivo Avberšek-Hans (tehnično urejanje), Božena Steiner, Aca Poles, Boris Salobir, Peter Pušnik, Jože Kožar
 Naslov uredništva: RLV, Partizanska 78, 3320 Velenje, telefon 853-312, interno 18-15, fax. 854-986 - naklada 4300 izvodov - tiska Tiskarna Bizjak Velenje

Velik prispevek k razvoju premogovništva

Prof. dr. Uroš Bajželj,
predstojnik oddelka za
geotehnologijo in rudarstvo na
Naravoslovnotehniški fakulteti
Univerze v Ljubljani



Vpliv velenjskega premogovnika na razvoj sodobnega premogovništva na Slovenskem in tudi izven Slovenije je zaznaven tudi danes, ko je treba poleg novih tehnoloških rešitev izvajati tudi ekološke sanacije in vpeljati okolju prijazno pridobivanje premoga. Tudi na tem področju so strokovnjaki iz velenjskega premogovnika ob sodelovanju Univerze v Ljubljani in raziskovalnih inštitucij prišli do originalnih rešitev. Uvajajo in preizkušajo nove okolju prijazne tehnologije, ki bodo omogočale razvoj premogovnika tudi v naslednjem stoletju. Znanje, pridobljeno na tem področju, bo imelo tudi vpliv na razvoj ostalega slovenskega in drugega premogovništva."

Rudar: Kakšna sta pomen in prispevek velenjskega premogovnika k razvoju slovenskega premogovništva?

Dr. Bajželj: "Slovensko premogovništvo je doživelo svoj razcvet v prvi polovici tega stoletja po izgradnji železnic in razvoju industrije na Slovenskem. Tako je še takoj po koncu druge svetovne vojne obratovalo na področju Slovenije 46 premogovnikov.

Pridobivanje premoga v vseh premogovnikih je bilo pretežno ročno. Nahajališča premoga so bila večinoma manjših razsežnosti in pretežno so pridobivali premoge z nižjo toplotno vrednostjo. Hiter razvoj elektrifikacije in industrializacije je zahteval vedno večje količine cenene premoga.

To pa je bilo mogoče doseči samo z vpeljavo sodobne tehnologije in mehanizacije v jame obstoječih premogovnikov. Manjši premogovniki tega niso zmogli in jih je bilo treba zapreti.

Premoška kadunja v Šaleški dolini predstavlja nahajališče premoga z nizko toplotno vrednostjo velikih razsežnosti celo v svetovnem merilu in je kot tako nahajališče edino na Slovenskem.

Glede na velikost in obliko nahajališča ter kakovost premoga je premogovnik v Velenju že zelo zgodaj pričel vpeljevati in razvijati sodobne tehnologije pridobivanja premoga vzporedno z uvajanjem mehanizacije.

Velenjski rudarski strokovnjaki so prvi v Sloveniji uvedli širokočelno odkopno metodo z nadkopnim pridobivanjem in jo izpopolnili ter razvili v "velenjsko odkopno metodo", znano danes strokovni javnosti po celem svetu.

Potrebe po vedno večjih količinah cenene premoga so zahtevale nenehno angažiranje strokovnega kadra pri vpeljavi sodobnih tehnologij v vse proizvodne faze premogovnika ob istočasnem reševanju specifičnih težav pri preprečevanju vdorov vode ter izbruhov plina in premoga.

V ta namen je premogovnik Velenje organiziral vrsto ustreznih služb, v katerih so sistematično preučevali probleme premogovnika in z znanstveno utemeljenimi raziskavami prišli do spoznanj, na podlagi katerih je bilo mogoče prinašati povsem originalne rešitve.

Že samo zgoraj navedena dejstva povedo, da so v premogovniku Velenje ves čas dajali in dajejo še danes velik poudarek pridobivanju novih znanj in razvoju stroke. S tem pa je opredeljen velik pomen in prispevek velenjskega premogovnika k razvoju slovenskega premogovništva."

Rudar: Kako ocenjujete ohranjanje tradicije stanovske povezanosti v obliki skoka čez kožo?

Dr. Bajželj: "Pomen skoka čez kožo lahko bolje razumemo, če se ozremo na dolg zgodovinski razvoj rudarstva. Rudarstvo je temelj vse industrije in ima tudi danes v svetovnem in slovenskem gospodarstvu neposredno, še bolj pa posredno, zelo pomembno vlogo. Danes si v razvitem svetu ne moremo predstavljati življenja brez energije, ki jo pridobi rudar, in brez predmetov, ki jih pomaga ustvarjati rudar.

Rudarstvo pa se po svojem načinu dela razlikuje od dela v drugih industrijskih vejah. Delo pridobivanja premoga in rud v jamah in na površini je povezano s poznavanjem zakonitosti prirode in nevarnosti, ki nastajajo s tem, ko rudarji prisvajamo del narave za dobrobit vseh ljudi.

Zato je rudarjenje, še posebej podzemno, že od nekdaj nekaj skrivnostnega, nekaj neznanega. Razmere, v katerih dela rudar, prav gotovo vplivajo na njegov pošten odnos do življenja, na njegova čustva in značaj.

Rudarji so v zgodovini pridobili navade, običaje, nosili svojstvena oblačila in rabili svojstven način izražanja. Rudarje so potrebovali in cenili povsod, zato je pomenil sprejem v rudarsko skupnost tudi višjo socialno stopnjo. Novinci, ki skočijo prek kože, si izberejo starejšega tovariša za zaščitnika in svetovalca, ki se na ta način obveže, da bo skrbel zanje na težki in nevarni poti rudarskega poklica.

Danes v visoko razvitem tehnološkem svetu in tudi rudarstvu pomen sprejema novincev v rudarski stan ni več povsem tak, kot je bil nekoč. Boj z naravo in nevarnosti, ki ga spremljajo, pa so še vedno prisotni, zato je pomoč starejših še potrebna, prav tako občutek pripadnosti večji strokovni skupnosti, ki ti bo pomagala v nevarnosti.

Ohranjanje tradicije stanovske pripadnosti, ki pomaga razviti skozi delo pošten odnos do življenja in oblikovati značaj, je tudi danes še vedno aktualno in koristno.

Vsem letošnjim "skakačem" čestitam ob uspešnem zaključku šolanja in sprejemu v rudarsko družčino ter jim želim veliko uspehov pri vključevanju v strokovno delo v rudarstvu.

Srečno!"

Ohranjamo in spoštujemo stanovski praznik

Rudar: *Kako ste s svojim delom povezani z velenjskim premogovnikom?*

Kotnik: "Zelo. Naše sodelovanje je na zelo visokem nivoju, in to ne le s šolo, ki jo vodim, temveč s celotnim Šolskim centrom Velenje. Premogovnik Velenje je namreč soustanovitelj Šolskega centra, predvsem pa ustanovitelj industrijske rudarske šole, ki je zibelka centra. To je neposredna povezava, v vsakdanjem življenju pa smo povezani skozi ves učni proces. Celoten program praktičnega pouka se odvija v premogovniku, poleg tega učence usposabljamole za zaposlitev v velenjskem premogovniku. Z novim šolskim zakonom naj bi se to delno spremenilo, saj bomo izobraževali učence za rudarski poklic tudi za delo v drugih dejavnostih - gradbeništvu, tunelogradnji, gradnji večjih skladiščnih prostorov... - ter za delo v premogovnikih v Zasavju v skladu z zakonom o rudarstvu. V skladu s tem pripravljamo v sodelovanju z rudarskim inšpektoratom tudi izobraževanje za poklic strelca izven rudarstva.

V našem učno-vzgojnem procesu nam pomagajo strokovnjaki, zaposleni v premogovniku. Predavajo strokovno tehnične predmete, so člani strokovne komisije za rudarstvo, maturitetne komisije in sodelujejo pri oblikovanju novega višješolskega programa za rudarstvo.

Premogovnik Velenje nam pomaga tudi pri reševanju prostorskih težav in nabavi specialne opreme za pouk.

Zelo tvorno sodelujemo tudi pri izobraževanju odraslih iz in ob delu. Izobraževanje ob delu končuje letos generacija rudarskih tehnikov, teče pa še izobraževanje v poklicni in tehnični šoli. Razvoj premogovništva in sodobna oprema namreč terjata dvig znanja zaposlenih na vseh področjih, starteška usmeritev premogovnika pa je, da v prihod-

nje v podjetju ne bi bilo več nekvalificiranih delavcev."

Rudar: *Kako ocenjujete ohranjanje tradicije stanovske poveznosti in gojenje pripadnosti delovnemu kolektivu v obliki skoka čez kožo?*

Kotnik: "Šolanje naših dijakov se sklone s skokom čez kožo, ki je stanovski praznik slovenskih rudarjev. Kot takega ga učitelji in dijaki v naši šoli tudi ohranjamo in spoštujemo. To je posebnost naše šole, kot je posebnost poklic, za katerega izobražujemo. Delo v rudarstvu je specifično, delavci v tem poklicu so posebej povezani med seboj in ohranjanje tega običaja je nekaj drugega kot v drugih dejavnostih.

V Šolskem centru Velenje uvajamo maturantske halje, ki pa v naši šoli zaradi tradicije skoka čez kožo niso tako zelo potrebne za izkazovanje pripadnosti šoli. Naša pripadnost se kaže v rudarski uniformi, ki jo dobijo vsi maturantje. Skok čez kožo povezujemo tudi z rudarskim pozdravom "srečno" in zanimivo je, da je ta pozdrav priljubljen v celem šolskem centru. Pomeni nam stik z naravo in odvisnost človeka od nje. Narave si namreč ni mogoče podrediti, ampak lahko z njo samo sodelujemo!"

Ivan Kotnik,
ravnatelj srednje rudarske šole
in šole za gospodinjstvo
v Šolskem centru Velenje



Vse pogovore je pripravila
Diana Janežič

Po obisku v našem podjetju se je minister za gospodarske dejavnosti Metod Dragonja zahvalil direktorju dr. Francu Žerdinu s temi besedami:

"Dovolite mi, da se vam še enkrat zahvalim za sprejem, opravljene razgovore in ogled jame dne 13. maja 1996. O vašem podjetju sem si ustvaril zelo ugoden vtis, hkrati pa se zavedam težav, s katerimi se soočate ob cenovnih in drugih omejitvah vašega poslovanja.

Osebnostno jaz kot tudi sodelavci z Ministrstva za gospodarske dejavnosti bomo storili vse, da bi lahko dosegli predlagane premike v odnosu države do vašega podjetja.

Želim Vam in celotnemu kolektivu veliko uspehov pri vašem delu. Hkrati vam sporočam, da bom 3. julija z zadovoljstvom sodeloval na prireditvi ob rudarskem prazniku v Velenju."

Prireditvi ob dnevu rudarjev

Okteti rudarjem

*Ne vem, kako bi pel,
da ustregel bi ljudem:
o vetru ali o gorah,
da všeč bilo bi vsem.*

Gotovo je bilo všeč vsem, ki so bili v soboto, 8. junija, zvečer gostje 16. srečanja okteti rudarjem v koncertni dvorani Glasbene šole Velenje. Zapeli so jim oktet Tosama Domžale, Ljutomerski oktet, oktet Studenček Celje, domači Rudarski oktet in gost večera Komorni moški zbor Celje. Bil je to prijeten večer ljudskih in umetnih pesmi.

Okteti iz Domžal, Ljutomera in Celja so ljubiteljem petja dobri stari znanci in so skupaj z Rudarskim oktetom in Zagorskim oktetom iz Zagorja ob Savi tudi povezani v Združene oktete. Predsednik tega združenja je direktor našega premogovnika dr. Franc Žerdin in ob tokratnem koncertu je v imenu Združenih oktetov podaril umetniško sliko profesorici Danici Pirečnik, ki je z Mešanim mladinskim pevskim

zborom Šolskega centra Velenje na tekmovalstvu v Nerpeltu v Belgiji osvojila 1. mesto s pohvalo.

Še posebej je večer polepšal tudi nastop Komornega moškega zbora Celje, ki ga - tako kot Rudarski oktet - vodi profesor Ciril Vrtačnik. Zbor je zapel pesem De Maria Virgine, uglasbljeno posebej za sprejem kulturnikov in znanstvenikov Slovenije pri papežu ob njegovem nedavnem obisku v Sloveniji, z opusom Slomškovih pesmi pa je sploh osvojil srca vseh v dvorani.

Dragica Marinšek

Komorni moški zbor Celje je navdušil občinstvo.



17. rudarski ex-tempore

Ex-tempore so srečanja slikarjev, ki slikajo na prostem, ki slikajo življenje. Tovrstno slikanje izvira iz Francije in je nastalo kot alternativa akademskemu, šolskemu, galerijskemu slikanju in je podpiralo likovne samorastnike. Danes so ex-tempore naravnane bolj tekmovalno, kajti udeleženci morajo slikati v določenem času in na določeno temo. Zato žirija, ki ustvarjena dela ocenjuje, izbere dela, kjer se je slikarski navdih ujel z motivom in razpoloženjem slikarja.

Tovrstno druženje likovnikov prireja v okviru prireditev ob dnevu rudarjev velenjski premogovnik in letos je bilo že 17. po vrsti. Zanj se je prijavilo 54 likovnih ustvarjalcev iz vse Slovenije, svoja dela pa so ustvarjali med 7. in 10. junijem na temo "dimenzije realnega".

Kako jim je uspelo ujeti dimenzije realnega v okvire slik, so si lahko ogledali udeleženci odprtja razstave ustvarjenih likovnih del v soboto, 15. junija, na velenjskem gradu. Strokovna žirija je za razstavo izbrala 32 slik tridesetih avtorjev, nagrade pa namenila tem avtorjem: prvo nagrado je prejel akademski slikar Milan Todič, drugo slikarka Terezija Bastelj in tretjo Nataša Tajnik. Organizator srečanja je dve sliki tudi odkupil, to pa sta bili deli Alojza Zavolovška in Staneta Žerka.

Odprtje razstave, ki bo na ogled postavljena do začetka septembra, sta popestrila Tina in Matija Žerdin z igranjem na harfo, udeležencem razstave pa sta nekaj besed namenila dr. Milan Medved v imenu prireditelja srečanja in prof. dr. Mirko Juteršek v imenu strokovne žirije.

Dr. Milan Medved, predsednik letošnjega odbora za praznovanje dneva rudarjev, je poudaril, da v našem premogovniku namenjammo različnim oblikam kulturnega ustvarjanja veliko prostora. Med najdlje trajajočimi oblikami je gotovo vsakoletno srečanje ex-tempore, ki je v teh letih pridobilo tudi širok krog likovnih ustvarjalcev in občudovalcev ustvarjenih likovnih del.

Prof. dr. Mirko Juteršek je kot predsednik žirije med drugim poudaril pomen

srečanj ex-tempore, saj dela, ustvarjena na njih, ne obležijo v kletih, temveč se porazdelijo med ljubitelje umetnosti. Tako ohranjajo stik z okoljem, ki podpira likovno ustvarjalnost, to okolje pa pridobi kvalitetna likovna dela in prek njih čuti utrip trenutne likovne kulture. Vsakoletni velenjski ex-tempore je še bolj pomemben zato, ker je že pred leti prestopil meje podjetja, ki ga prireja, in postal slovensko srečanje likovnih umetnikov.

Diana Janežič



Tina Žerdin med igranjem na harfo

Rudarjem za praznik

Moj dedek - upokojeni rudar



Rudarji so zelo pridni ljudje. Včasih je bilo njihovo delo še posebej težko, danes pa jim delo malo olajšajo stroji. O rudarjih vem kar precej, saj je bil tudi moj dedek rudar. Doma je bil v Šentilju, zato je moral vsak dan zelo zgodaj vstajati. Na delo se je vozil s kolesom. V velenjskem premogovniku se je zaposlil leta 1946. Dokler ni dopolnil 18 let starosti, ni smel opravljati del v jami, zato je delal različna opravila zunaj jame. Po 18. letu starosti pa je naredil potrebne izpite in dobil redno zaposlitev v jami.

Postal je strelec. Delo rudarjev je bilo naporno, saj so vse delali ročno. Pri delu so jim grozile mnoge nevarnosti, zato so morali biti zelo pazljivi. Večkrat je prišlo do vdora vode ali plina, do zasutja. Tudi dedek se je nekega dne poškodoval. Na glavo mu je padel kos premoga, zato celo leto ni smel delati v jami. Danes pa rudarjem olajšajo delo moderni stroji, delo se je precej spremenilo, čeprav še vedno ostaja pod zemljo, kjer je temno in malo svežega zraka.

Velenje je rudarsko mesto, ker je v njem veliko rudarjev. Rudarski poklic je zelo težak, zato smo lahko ponosni na rudarje. Tudi jaz sem ponosna na svojega dedka, upokojenega rudarja.

Marjeta Brežnik, 5.b, dopisniški krožek OŠ Livada Velenje

Velenje



Mesto Velenje je poznano po velenjskem gradu, pa tudi po premogovniku, zaradi katerega se je ugrezala zemlja.

Zdaj so iz teh ugrezov nastala jezera, v katerih se voda nenehno izboljšuje, ker ne odlagajo več pepela v jezera. V tem mestu je veliko parkov, igrišč in klub za jahanje konj. V Velenju je veliko gostiln in veliko avtomobilov. Meni, ki ne živim v Velenju, je mesto še kar všeč. Ampak vseeno ne bi živela v njem, ker je zaradi elektrarne onesnažen zrak. Jaz živim v Vinski gori, ki je veliko bolj čista in mirna kot Velenje.

Suzana Drovenik, 8.r, Center VIU Velenje

Živim v rudarskem mestu

Živim v lepi pokrajini rudarskega mesta. Šaleška dolina je bogata s premogom.

Premog so domačini po vsej verjetnosti kopali že pred odkritjem nahajališča. Leta 1928 so pričeli jamo posodobljati, ob premogovniku so zgradili elektrarno, vendar proizvodnja kljub temu ni stekla čisto gladko. Upad proizvodnje v letu 1930 je bil povezan s splošno gospodarsko krizo. Močan udarec proizvodnji med drugo svetovno vojno sta zadala dva napada sovražnika na premogovnik - 30. aprila in 1. maja 1944 - in kasnejši bombni napad zaveznikov 8. maja 1945. Nemci so na ta dan zapustili premogovnik.

Po vojni so se znova pokazala potrebe po lastnih energetskih virih. In spet je bil to velenjski lignit!

Petra Vodovnik, 7.a, Center VIU Velenje



FOTOGRAFIJE PREDSTAVLJAJO DEL LIKOVNIH STVARITEV, KI SO JIH USTVARILI ŠOLARJI V LIKOVNI KOLONIJI. ORIGINALI BODO OBEŠENI V SOBAH IN DRUGIH PROSTORIH HOTELA BARBARA V FIESI.

Zgodba nekega delavca

“Živjo, babi! Živjo, dedi! Kako sta?” sem pridrvela v dnevno sobo, kjer je stara mama brala časopis, dedek pa je gledal televizijo. “Danes smo se pogovarjali o rudniku. Ti bi mi lahko povedal kaj o tem,” sem nadaljevala. Takrat je dedek začel svojo pripoved.

“Ja, rudnik! To so lepi spomini. Kot zelo mlad fant sem šel v Zagreb v vojsko. Tam sem srečal tvojo babico. Poročila sva se in se vrnila v Slovenijo. Bil sem brez dela in stanovanja. Iskal sem stanovanje, da bi sploh lahko živel. Če bi me na rudniku takrat ne sprejeli na delo, bi bila izgubljena in dandanes bi ne bilo nikogar od nas. Lepo so me sprejeli, mi pomagali, dali plačilo, dovolj veliko za preživetje. Živeli smo lepo.

Vse se je že ustalilo za nas delavce, a rudnik ni dal miru: v drobnem smislu seveda. Vsake toliko časa je prirejal razne akcije. S svojimi finančnimi sredstvi je kupoval opremo in jo podarjal šolam v Velenju. Tudi za svoje upokojece danes rudnik v redu skrbi. Če lahko tako rečem, je bil in je še rudnik moje življenje. Zakaj te pa to zanima?” me je na koncu še vprašal dedek. Jaz sem mu vsa vesela odgovorila: “Za eno takih rudniških akcij za šolarje.”

Natalija Klemenčič, 7.c, OŠ Livada Velenje



Življenje v rudarskem mestu

Šaleška dolina, v kateri se je razvilo rudarsko mesto Velenje, leži v vzhodnem delu Alp. Meri okoli 35 kilometrov in je zaprta s hribi z vseh strani. Dolina je pomembna zaradi količine rjavega premoga, imenovanega lignit, ki je bil vir dohodka za mlado rudarsko mesto Velenje.

Mesto Velenje leži v Šaleški dolini in se razprostira na obeh bregovih reke Pake. Prav po zaslugi premogovništva je mesto začelo zelo hitro rasti, kar je omogočilo razvoj tudi drugih industrijskih panog, trgovine, turizma, športa. Mesto je zelo hitro raslo tudi zato, ker pridnim in delovnim ljudem ni bilo težko tudi prostovoljno poprijeti za mnoga dela pri izgradnji mesta. Rasla so nova stanovanja, šole in igrišča. Da je mesto rudarsko, se vidi na vsakem koraku. V središču mesta, poleg Kulturnega doma, stoji kip rudarja. Na Velenjskem gradu je rudarski muzej, ki priča o delu rudarjev in orodju, s katerim so nekoč delali.

3. julij je vsako leto za rudarsko mesto Velenje velik praznik. Ves teden se v ta namen vrstijo kulturne in športne prireditve. Na dan praznika je velika parada po ulicah Velenja, budnica Rudarske godbe, kanonada, skok čez kožo in piknik ob Velenjskem jezeru. Skok čez kožo je tradicionalen sprejem mladih rudarjev v rudarski poklic.

Tudi športno življenje v mestu je izredno razgibano zaradi nogometa, atletike, tenisa, smučarskih skokov, plavanja, tako da se lahko vsak otrok, ki to želi in ima talent, vpiše v kakšen športni klub. Prav tako je poskrbljeno za rekreacijo starejših ljudi.

Vesel sem, da živim v tem mestu. Upam, da bomo tudi mi, mladi znali ceniti delo naših prednikov in ga uspešno nadaljevati.

Ivan Glušič, 1.Sa, Srednja strojna šola Velenje



Srečno!



Ko so na severozahodnem robu Šaleške doline odkrili premog, so se ljudje začeli priseljevati sem. Včasih so bile na mestu, kjer je danes Velenje, njive in travniki, vmes pa so stale posamezne kmetije. Zaradi vedno večjega števila ljudi je nastalo delavsko naselje Pesje. To so bile vlažne barake, imenovane rudarska kolonija. Šele po drugi svetovni vojni je začelo nastajati mesto Velenje. Rudarji so dobili svetla stanovanja v blokih.

Pred milijoni let je na mestu današnjega premogovnika rasel bujni pragozd. V tisočletjih so se podrti drevesa kopičila. Te plasti sta prekrila voda in mulj. Dokazi, da so to bila res drevesa, so še danes vidni v premogu: drevesna debela z rastmi, odtisi listov... Da je to res prekrila voda, nam dokazujejo ostanki takrat živečih vodnih bitij. Ker do debel ni prišel zrak, niso zgnila, ampak zoglenela.

Debelina boljšega sloja premoga dosega približno 25 metrov. Nahaja se od površine do globine 400 metrov.

Premog se danes uporablja predvsem za kurjenje v termoelektrarni, malo pa tudi v gospodinjstvih. Včasih je bila poraba premoga večja, saj so ga ljudje kurili v pečeh, štedilnikih... Zdaj veliko več uporabljajo plin, elektriko in nafto.

Delo rudarjev je težko predvsem zaradi nerodne čelade, nerodnih aparatov za pasom, v rovih je prepah in veliko črnega prahu. Zato so rudarji črni. V preteklosti je bilo delo rudarjev še težje. Pomagali so si s krampaom, lopato in prevažalnimi vozički. Premog so kopali in prevažali ročno. Dobivali so majhne plače. Borili so se za svoje pravice. Šele po drugi svetovni vojni je premogovnik dobil mehanizacijo. Danes kopljejo premog večji del s pomočjo strojev. Rudarji imajo dobre plače in lepa stanovanja.

Tretji julij je njihov praznik. Oblečejo svoje lepe črne uniforme in sprejmejo v svoje vrste mlade rudarje. Temu sprejemu pravijo "skok čez kožo". Rudarski pozdrav je "srečno!".

Nina Štajner, 5.r, dopisniški krožek, OŠ Livada Velenje

Živim v rudarskem mestu



Živim v rudarskem mestu Velenju, kjer naši rudarji kopljejo lignit. Ker v Sloveniji ni veliko rudarskih mest, sem ponosna, da živim v Velenju. Dobro sem se počutila, ko sva si z dopisovalko iz Ljubljane, kjer nimajo premogovnika, pisali o mestih, v katerih živiva. Jaz sem ji napisala, da imamo v Velenju premogovnik in da v njem kopljejo lignit.

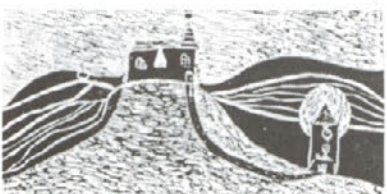
Ker rudarji kopljejo lignit pod zemljo, se na površju zemlja ugreza. Nastala so jezera, ki se še vedno širijo. Nekdaj zelena Šaleška dolina spreminja svojo podobo. Obale Velenjskega in Škalskega jezera premogovnik Velenje vzorno ureja, razvija konjeniški šport, tenis in vodne športe.

Zelo me zanima, kako je v premogovniku. V šoli smo se učili o rudarjih, kako je premogovnik zgrajen in kaj vse morajo imeti rudarji na sebi, preden se spustijo v jamo. Vsega tega si kljub temu ne morem predstavljati.

Želim si ogledati velenjski premogovnik in se spustiti v jamo, vendar to zdaj verjetno še ni mogoče, saj sem stara komaj dvanajst let.

Urška Vučina, 5.b, OŠ Livada, Velenje

Lappova rudarska kolonija



Lappova rudarska kolonija je bila med Šoštanjem in Pesjem na Lilijskem griču. V njej so bile tudi žene zelo pridne. Med tednom so prale, kuhale, okopavale vrtničke, ob nedeljah so se rudarji zbrali in kaj spekli, zapeli. V rudarski koloniji so imeli prvo bolnišnico.

Rudarji so cele dneve delali, žene so redile zajce, kure in peteline.

Toni Novak, c.r, Center VIU Velenje

Srečno

Dva tisoč rok odhajalo vestno je na delo,
tisoč ust pogumno vsak dan si zaželelo "srečno!".
Tisoč src odhajalo zgodaj je na delo,
tisoč src se vračalo pozno je na jelo.
Nihče ni vedel: se bom vrnil?
Kaj če v jami nesreča se mi pripeti?
Hude misli, potne srage, žuljave roke,
a srce pogumno v vsakem tlelo je:
"Daj, saj zmoreš, ne se bati,
potrudi se kot tvoji brati!"
Dva tisoč rok odhaja vsak dan na delo,
tisoč ust, rodov še bo pelo SREČNO!

Jerneja Jamnikar, 5.b, dopisniški krožek, OŠ Livada Velenje



Rudar

Ko odhajaš globoko pod zemljo,
misli večkrat k tebi mi uhajajo.
Kako v jami delaš?
Se za zaslužek pehaš?

Pogumni ste rudarji,
vsak dan v jamo hitite,
prav nič se ne bojite,
da življenja ne izgubite.

Občudujem vas, rudarje.
Ste večkrat v nevarnosti,
ne vidim strahu v vaših očeh,
ko trdo delate tudi v nočeh.

Ko na delo odhajate,
resnih ste obrazov,
ko črno zlato kopljete,
pot lije vam z obrazov.

Nikjer ni takšnih fantov,
kot naši so rudarji,
najprej gredo v temni rov,
nato pot vodi jih domov.
To naši so rudarji!

Doroteja Podpečan

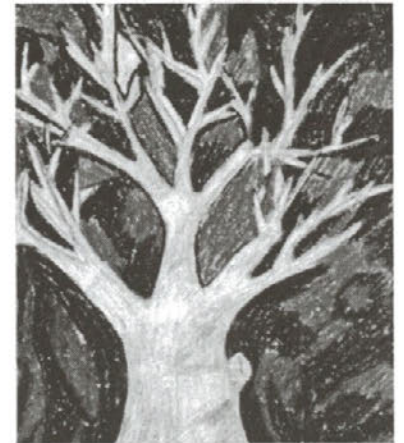
Stavka

Vsak dan v rov hitite,
se radi šalite, smejite,
ogoljufati se ne pustite.
Le tega jim ne dovolite!

Rudarjevo je delo,
žal, premalo cenjeno.
Mnogi ljudje to dobro vedo,
a priznati jim tega nočejo.

Zato rudarji sami
borili ste se že,
s stavko ste pokazali,
da tako dalje več ne gre.

Doroteja Podpečan



Živim v rudarskem mestu

Ko so odkrili premog, je premogovnik odkupil Daniel Lapp. Začel ga je počasi razvijati. Delavci so takrat delali skoraj cel dan, plačo pa so dobili zelo skromno. Težke vozičke so vozili že tudi s konji. Med vojno so rudnik zapolnili Nemci. Po vojni pa je prišel spet v slovensko last. Tehnologija se je v rudniku spreminjala in rudarjih skupljejo veliko več premoga, kot so ga včasih, ko so kopali ročno.

Danes se rudnik imenuje Premogovnik Velenje.

Marko Obu, 7. b, Center VIU Velenje



Gibanje "Mladi raziskovalci za razvoj občin Velenje, Šoštanj in Šmartno ob Paki"

Več pobud iz gospodarstva

"Poklic rudarja je privlačen in zelo zanimiv, če imaš rad delo, ki ni monotono in je povezano z občutkom za delo v skupini, za vztrajnost ter pošten odnos do sodelavcev. To je delo, kjer ne moreš in ne smeš biti izrazit individualist, kjer moraš imeti nekaj več poguma (ne smeš se bati zaprtega prostora in teme) in kjer moraš imeti razvit smisel za nudenje vsakovrstne pomoči sodelavcu, prijatelju, svojim družinskim članom. Če si po srcu pravi rudar, enostavno ne moreš biti slab človek.

S premogovnikom je povezan tudi razvoj celotne Šaleške doline, zato je zelo pomembno, da so rudarji sposobni biti tudi nosilci novih idej, da hočejo in zmorejo vzpodbujati zdrave ter napredne aktivnosti, ki pomenijo čim boljše perspektivo za ljudi, ki bodo prišli na njihova delovna mesta." (Intervju z direktorjem Premogovnika Velenje dr. Francem Žerdinom, april 1996)



Maja Senegačnik

6. junija je bila v dvorani skupščine občine Velenje sklepna svečanost s podelitvijo priznanj in nagrad najuspešnejšim mladim raziskovalcem, ki so sodelovali v letošnjem gibanju "Mladi raziskovalci za razvoj občin Velenje, Šoštanj in Šmartno ob Paki". Poleg raziskovalcev so se je udeležili njihovi starši, mentorji, recenzenti nalog in mnogi gostje. Raziskovalne naloge pa so med 27. in 31. majem predstavljali avtorji na 8. srečanju mladih raziskovalcev v Šolskem centru Velenje.

Leta 1983 je bilo zastavljeno gibanje "Mladi raziskovalci za razvoj občine Velenje" in do danes je bilo v njem ustvarjenih že 342 nalog. Letos so se srednješolcem prvič priključili tudi osnovnošolci, zaradi nove organizacije občin pa tudi občini Šoštanj in Šmartno ob Paki.

Pregled statističnih podatkov za letošnje gibanje pove, da je bilo v šolskem letu 1995/96 oddanih 30 nalog, ki jih je ustvarilo 70 avtorjev. Med njimi je bilo 37 srednješolcev, 33 učencev osnovnih šol, delo mladih raziskovalcev je usmerjalo 31 mentorjev, naloge pa je pregledalo 40 recenzentov v 30 ocenjevalnih komisijah. Programski svet letošnjega gibanja je ugotovil, da je nastalo manj nalog kot lani in da nastaja več nalog v osnovnih šolah. Zato bodo z novim opredeljevanjem vsebin nalog skušali pritegniti več srednješolcev. Teme letošnjih nalog so bile pestre in so presegale šolske vsebine; posegale so v človekovo ustvarjalnost, kulturo, naravo. Naloge so vsako leto tudi nagrajene; letos so bile prvič nagrajene z denarnimi nagradami, priznanja pa so prejeli tudi mentorji. Nagrajenih je bilo 11 najboljših nalog, in sicer 4 osnovnošolske in 7 srednješolskih.

Ena izmed raziskovalnih nalog je imela naslov "Poklic rudarja v Šaleški dolini", napisala pa jo je dijakinja 1. letnika gimnazije Velenje **Maja Senegačnik**. Po podelitvi priznanja je povedala:

"Rudarstvo mi je blizu, saj sta oče in brat zaposlena v premogovniku. Morda sem tudi zato izbrala omenjeno nalogo. Naloga je nastajala na podlagi pisnega gradiva, s pogovori z ljudmi, pomagala mi je video kasete o delu v premogovniku. Namen naloge je bil prikazati razvoj poklica rudar v 120. letih glede na različne dejavnike, ki so vplivali nanj, posebej uvajanje mehanizacije.

Tovrstno raziskovalno delo se mi je zdelo zanimivo in se bom z njim morda še kdaj poskusila."

Njen mentor je bil **Peter Pušnik**, diplomirani sociolog, zaposlen v našem premogovniku, ki je o nalogi povedal tole:

"Raziskovalna naloga je bila zastavljena v okviru akcije v podjetju in sodelovanja s Srednjo rudarsko šolo za povečanje zanimanja mladih za poklic rudarja. V nalogi smo želeli mladim približati vsebino poklica rudar ter poudariti njegove posebnosti. Zato sta v nalogi predstavljena zgodovinski razvoj poklica in njegovo spreminjanje z razvojem in rastjo premogovnika. V ospredju predstavitve so vprašanja socialne varnosti rudarjev, šolanja, pridobivanja poklica, rudarske tradicije in kulture kot posebnih komponent, ki sta stalnici kljub vsem drugim spremembam.

Naloga je nastajala na podlagi pisnih virov, pri čemer se je bilo treba kritično opredeliti do virov; nekateri so zaradi kratke časovne odmaknjenosti manj zanesljivi, manjkajo pa tudi primerjave. Enako velja za gradivo, ki je bilo zbrano z intervjuji in anketami. Zanimivo je, da je o premogovniku veliko gradiva pa tudi podatkov o ljudeh, ki so prispevali k njegovemu razvoju, zelo malo gradiva pa je o poklicu rudarja.

Področje, ki ga obdeluje naloga, je zelo obširno, kar je onemogočilo podrobnejšo analizo. Ker pa je avtorica naloge opredelila vse poglobitve značilnosti poklica rudar, bo mogoče nadaljevati raziskovalno delo po posameznih segmentih.

Raziskovalna naloga je pomembna za naše podjetje, saj bomo posamezne izseke lahko uporabili pri predstavljanju poklica rudarja mladim; tako smo, na primer, že naredili plakat, ki bo populariziral poklic.

Ob nastajanju naloge se je Maja veliko naučila. Bila je edina dijakinja 1. letnika, ki

Šolski center Velenje zaenkrat združuje splošno in strokovno gimnazijo, poklicno in tehniško elektro in računalniško šolo, poklicno in tehniško rudarsko šolo, poklicno in tehniško strojno šolo, poklicno tehniško šolo za storitvene dejavnosti in višjo šolo za elektroniko.

se je odločila za raziskovalno nalogo, zato si je znanje in izkušnje o nastajanju takšne naloge morala šele pridobiti. Seznanila se je z metodami, pravili raziskovalnega dela, zbiranjem in razvrščanjem gradiva, pomembna izkušnja zanjo pa je bila tudi predstavitev naloge pred javnostjo.

Menim, da naloga dobro predstavlja razlike med poklicem rudarja nekoč in danes. Mehaniziranost in humanizacija dela sta povzročili, da imajo rudarji danes več prostega časa, so kulturni ustvarjalci in uspešni organizatorji kulturnih in športnih prireditev. Z delom rudarjev je močno povezan razvoj Šaleške doline. Te ugotovitve bodo lahko pomagale tudi učencem, ki se ne morejo odločiti za poklic, ali pa se za rudarja že izobražujejo, pa včasih ne najdejo smisla svoje poklicne odločitve."

Gibanje "Mladi raziskovalci za razvoj občin Velenje, Šoštanj in Šmartno ob Paki" vodi programski svet, ki mu je letos predsedovala **Štefka Kordeš** z Območne enote Republiškega zavoda za zaposlovanje Velenje. O pomenu gibanja je dejala: "Število prijavljenih nalog se je zadnja leta ustalilo, ob upoštevanju dejstva, da smo v gibanje pritegnili tudi osnovnošolce, pa pravzaprav zmanjšalo. Žal se vse raziskovalno delo mladih zaključuje z raziskovalnimi nalogami. Nekatere med njimi pa so zelo aplikativne in bi jih v mnogih podjetjih in ustanovah lahko uporabili.

Perspektiva mladih raziskovalcev je zelo omejena, saj v podjetjih skorajda ni več razvojnih oddelkov, ni štipendiranja. Nasploh je narobe, da se je družba ustavila pri reševanju vsakodnevnih težav, ne razmišlja pa o svoji prihodnosti in razvoju. Pobude za raziskovalno delo in naloge bi morale priti iz gospodarstva, iz podjetij, prav tako mentorji. Zato razmišljam, da bomo v prihodnje h gibanju "Mladi raziskovalci za razvoj občin Velenje, Šoštanj in Šmartno ob Paki" povabili tudi direktorje podjetij."

Diana Janežič

Šolski center Velenje

V drugi polovici maja smo v Velenju dobili javni vzgojno-izobraževalni zavod Šolski center Velenje. Doslej se je ta ustanova imenovala Center srednjih šol Velenje. Pogodbo o ustanovitvi javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda Šolski center Velenje sta podpisala dr. Slavko Gaber, minister za šolstvo in šport, in naš direktor dr. Franc Žerdin v imenu premo govornika, ki je soustanovitelj tega centra.

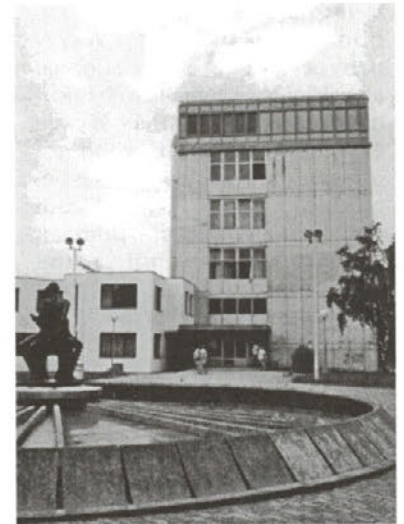
Spremembo imena in drugačno organiziranost šolskega centra sta narekovala nova zakonodaja, še bolj pa dejstvo, da bo v okviru tega zavoda jeseni letos začela delovati tudi višja strokovna šola za elektroniko. V prihodnjih letih naj bi se ji pridružile še nekatere višje šole, med njimi tudi rudarska.

Jeseni letos bodo uvedli tudi nov srednješolski program izobraževanja za prodajalce. Dolgoročno razmišljajo tudi o uvedbi višješolskih programov za trgovske, gospodinjske in pedagoške poklice. Pogovarjali so se tudi že o organizaciji srednješolskih programov izobraževanja za ekonomske tehnike. Seveda pa bodo pri odločanju o vseh novih oblikah izobraževanja upoštevali tako potrebe po izobraževanju kot svoje kadrovske in prostorske možnosti.

V šolskem letu 1996/97 pričakujejo okrog 2500 dijakov, ki jih bodo izobraževali v 100 oddelkih, posebej pa bodo organizirali izobraževanje odraslih. Odprli bodo tudi dislociran oddelk rudarske šole v Trbovljah, program za gospodinjske storitve pa naj bi zaživel v Zrečah.

Načrtujejo še več novih oblik izobraževanja, kot so, recimo, poklicni tečaji za študente, ki ne bodo uspešno končali šolanja na fakulteti. Za potrebe gospodarstva pa nameravajo še naprej izvajati veliko posebnih oblik izobraževanja. Čez dve leti bo Šolski center Velenje praznoval 40-letnico obstoja. To pa bo tudi 40. obletnica izobraževanja za rudarske poklice, ki se je začelo v prvi šoli v tem centru - industrijski rudarski šoli.

Dragica Marinšek



Šole opravljajo tudi druge dejavnosti, povezane z vzgojo in izobraževanjem, in sicer raziskovalno dejavnost, računalniško obdelavo podatkov, funkcionalno izobraževanje v poklicih, za katere te šole tudi sicer izobražujejo. V šolah poteka tudi izobraževanje za pridobitev posebnih znanj, kot so tuji jeziki, ter spretnosti, kot je strojepisje. Potekajo tudi priprave za mojstrske poklice v elektrotehniki, strojništvu ter rudarstvu ter še nekatere druge dejavnosti.

Omrežje Internet

Predstavitve Premogovnika Velenje

Pred letom dni so bile v Sloveniji vse Internet storitve glede na uporabo zastopane približno enakomerno. Danes pa iz tega povprečja močno izstopa servis WWW (world wide web), ki je marsikje postal že kar sinonim za Internet. WWW namreč omogoča tim. surfanje ali brkljanje (iskanje raznih informacij) po Internetu, pošiljanje elektronske pošte, uporabo gopher storitev, poslušanje glasbe, gledanje filmov. WWW tudi omogoča kreiranje tim. predstavitvenih strani (angl. home page). Na njih lahko firme reklamirajo svoje proizvode; časopisi, radio, TV in drugi mediji predstavljajo najbolj vroče novice ali svoj spored, razne prodajalne nudijo prodajo svojih artiklov, predstavljajo se lahko društva ali celo posamezniki, ki na ta način plasirajo v svet svoja obvestila, mnenja, ipd.

V zadnjem času rastejo predstavitvene strani na Internetu kot gobe po dežju. Samo v Sloveniji se jih na novo vsak mesec pojavi prek 100 (maja celo 164).

Minilo je eno leto, odkar je bil v Rudarju objavljen prispevek o omrežju Internet - svetovnem spletu računalnikov, ki ga mnogi uvrščajo med prelomnice v zgodovini človeštva. Med tem časom je popularnost Interneta izjemno narasla, sploh pri nas v Sloveniji, pa tudi drugod po svetu. Število uporabnikov se je povečalo v tolikšni meri, da komunikacijski vodi, ki so pred letom dni še brez težav požirali informacijske tokove, danes komaj še zadostujejo naraščajočim potrebam. Kot kaže, bo Internet v poslovnih krogih kaj kmalu postal vsaj tako pomembna storitev, kot je telefon, s svojo elektronsko pošto pa utegne povsem izpodrinuti fax. V ZDA je prišla zadeva celo tako daleč, da za firme, ki jih ni na Internetu, velja, da ne obstajajo.

Na Internetu je od decembra 1995. leta samostojno in dokaj obsežno predstavljen tudi Premogovnik Velenje, natančneje Sektor za raziskave in razvoj. Najprej je bila postavljena slovenska, aprila 1996 pa še angleška verzija. Pisnega gradiva je za okoli 20 tipkanih strani formata A4 za vsako verzijo, dodanih pa je za ilustracijo še nekaj fotografij, vse to v obliki datotek oziroma dokumentov. Značilnost predstavitev na Internetu je, da so urejene hipertekstovno, kar pomeni, da dokumenti vsebujejo označene dele oz. pojme, ki jih imenujemo hiperpovezave. Hiperpovezave so kazalci, ki kažejo na dokumente, ki podrobneje opisujejo določene pojme. Tako je urejena tudi naša predstavitve. Dokumenti so naloženi na arnesovem strežniku v Ljubljani. Zato je naslov za dostop do predstavitve Sektorja za raziskave in razvoj v obliki: <http://stenar.arnes.si/guest/cerlv/in dex.html>.

na komercialno. 20 let se je razvijal po polževo, saj računalniki še niso bili dostopni širšemu krogu uporabnikov. Pred 10. leti pa se je s pojavom osebnih računalnikov pričela na Internetu prava revolucija. Število računalnikov, priključenih na Internet, je poraslo od 20.000 leta 1987 do 100.000 v letu 1989, po nekaterih ocenah pa jih je danes že okoli 10 milijonov.

Ob teh številkah, ki pa se bodo čez eno leto že podvojile, se kar samo po sebi postavlja vprašanje, kaj je na Internetu takega, da opravičuje njegovo popularnost. Internet nudi mnogo, in to za majhne stroške. Ko smo že pri stroških, velja omeniti možnost komuniciranja prek Interneta. Tu imamo na voljo elektronsko pošto, IRC, svoj računalnik lahko z nekaj dodatne opreme spremenimo v telefon ali celo v videotelefon.

Vse te funkcije lahko koristimo pri komunikaciji s katerimkoli delom sveta po ceni lokalnega telefonskega impulza (v primeru komercialne uporabe je cena nekoliko višja). Zelo uporaben servis na Internetu je tudi konferenčni sistem. Tukaj uporabnik lahko sodeluje v raznih konferencah, ki so razvrščene tematsko. Če nekdo, naprimer, nečesa ne ve ali kaj išče, preprosto vtipka v svoj računalnik vprašanje in ga pošlje v ustrezno konferenco. Ponavadi se vedno najde kdo, ki zna na postavljeno vprašanje odgovoriti, in to v realnem času.

Naslednji servis, ki ga velja omeniti, je možnost prenašanja podatkov. V ta namen na Internetu teče program FTP (file transfer protocol), ki omogoča uporabnikom prenos različnih datotek in dokumentov z oddaljenih računalnikov. Poleg servisov, ki smo jih našli, premore Internet še mnoge druge, ki pa se v zadnjem času nekoliko manj uporabljajo (nadomešča jih WWW). To so npr. htelnet, whois, wais,archie, itd.

Slavko Hostnik

ZAHVALA

Ob smrti brata, moža in očeta

Hašima Bečirovića

se zahvaljujemo njegovim sodelavcem priprav v jami Pesje in sindikalni podružnici jame Pesje za denarno pomoč.

brat Džemal, žena Halima in otroka Suad in Jasmina

Uporaba Interneta

Omrežje Internet je zasnovano tako, da lahko med seboj komunicirajo različni računalniki na enoten način, po že obstoječem telekomunikacijskem omrežju (vse vrste analognih in digitalnih medijev). Zaradi tega je delovanje izjemno zanesljivo. Internet je nastal pred 30. leti po naročilu ameriške vlade za globalno računalniško omrežje, ki bi lahko preživelo napad z nuklearnim orožjem. Postopoma se je Internet širil iz vojaških krogov na civilno področje, v prvi fazi na akademsko, kasneje pa tudi

Dan odprtih vrat

Turistično rekreacijski center
Jezero

V soboto, 15. junija, je Turistično rekreacijski center Jezero odprl svoja vrata, da bi obiskovalcem predstavil svojo dejavnost, predvsem številne možnosti športnih in rekreativnih dejavnosti.

Brezplačen je bil vstop na vsa igrišča, v Belo dvorano in fitness studio, v konjeniški center, dobro je bilo poskrbljeno za lačne in žejne obiskovalce. Športna igrišča, na katerih so se odvijali teniški, košarkarski turnirji ter turnirji v odbojki na mivki in malem nogometu so bila zasedena do večera.

Veliko udeležencev in gledalcev je bilo na mestnem kotalkališču, kjer je 20 ekip cel dan tekmovalo v hokeju na rolnah, največji obisk pa je zabeležil olimpijski tek, ki se ga je udeležilo 925 tekačev rekreativcev.

Prireditelji dneva odprtih vrat so bili z obiskom zadovoljni. Slabše je bila sicer

obiskana zaključna prireditev s podelitvijo priznanj in zabavnim programom, vendar menijo, da so kljub temu dosegli svoj namen: popularizirati dejavnost TRC Jezero.

Zato ostajajo odprta vrata centra vsem, ki so željni pestrega in aktivnega preživljanja prostega časa v naravi. Letošnji obisk jih je prepričal, da velja takšno prireditev ohranjati. Zato bodo prihodnje leto spet odprli vrata in s še bolj zanimivim programom skušali privabiti še več ljudi.

Diana Janežič



Športna igrišča so bila zasedena vse do teme. Ekipe so prišle celo iz drugih krajev Slovenije.



Najbolj množična prireditev je bil olimpijski tek - teklo je mlado in staro in se ob koncu teka zadovoljno ponašalo s certifikati in majicami.



Ugoden veter, ki je pihal v soboto, je za užitke na vodi izkoristilo zelo malo jadrancev in surfarjev.

NK Rudar Velenje

Konec naporene sezone

Mali nogomet

Tekmovanja v malem nogometu - v prvi, drugi in ligi veteranov - so potekala v maju in juniju. Objavljamo končne lestvice uvrstitev ekip v vseh treh ligah!

I. liga

1. Priprave 9 točk, 2. Jamska mehanizacija 6 točk, 3. skupne službe 6 točk, 4. Klasirnica 4 točke, 5. Jama Pesje 3 točke, 6. Jama Preloge 2 točki;

II. liga

1. Jamski transport 8. točk, 2. Remont mehanizacija 8 točk, 3. HTZ 7 točk, 4. Jama Škale 5 točk, 5. Zračenje 2 točki, 6. Jamske gradnje 0 točk;

liga veteranov

1. Jamska mehanizacija 13 točk, 2. Jama Škale 12 točk, 3. Jamski transport 8 točk, 4. Klasirnica 6 točk, 5. Priprave 6 točk, 6. HTZ 6 točk, 7. Jama Preloge 4 točke, 8. Jama Pesje 1 točka.

Za nogometaši v slovenskih nogometnih ligah je dolga in naporna sezona. V članski ligi smo doživeli veliko presenečenj in liga deseterice je postregla z dobrim, včasih celo izjemno povprečnim nogometom.

Nogometaši Rudarja so sezono končali na nevhvaležnem 7. mestu, s čimer niso bili doseženi zastavljeni cilji. Vse ekipe, z izjemo Izole, so bile dokaj izenačene, zato je lahko le en poraz pahnil moštvo globoko navzdol ali ga ena zmaga dvignila pod vrh lestvice. Odločala je pripravljenost ekip in posameznikov. Sistem kaznovanja s kartoni je pokazal, da lahko trener po eni tekmi ostane brez igralcev v nadaljevanju.

Igro Rudarja so krojile tudi poškodbe. Celo sezono je igral poškodovani Matjaž Cvikel, ki je dva kroga pred koncem moral na zahtevno operacijo in vsi pričakujejo, da bo do začetka nove sezone pripravljen na igro s polno močjo. Dlje časa je bil zaradi zloma noge odsoten tudi Milan Žurman, poškodbo sanira tudi Jernej Javornik, ki je sedaj v vojski.

Vse to je preprečilo Rudarju ponovni nastop na evropski sceni. Dva kroga pred koncem je še imel možnosti za uvrstitev v Intertotto pokal, vendar sta ju izničili dve slabi predstavi doma proti Publikumu in Braniku. Ali je bil izbor igralcev, ki so okrepili Rudarjeve vrste v zimskem prestopnem roku pravi, sedaj ocenjuje uprava.

Po koncu jesenskega dela prvenstva je 3. mesto na lestvici kazalo na boljšo končno uvrstitev Rudarja. Toda slabši start v spomladanski del je po tekmi z Magom Korotanom spodnesel trenerja Prašnikarja, ki ga je najprej nasledil pomožni trener Josip Vugrinec, od 26. kroga dalje pa moštvo vodi trener Borut Jarc. Z njim je uprava sklenila dolgoročnejši dogovor.

Osmim igralcem je sedaj potekla pogodba. Uprava kluba opravlja pogovore z njimi in kmalu se bo vedelo, kdo ostaja in kdo ne. Od ponudbe igralcev na trgu pa bo odvisna tudi morebitna okrepitev moštva z novimi igralci. Sicer pa so igralci priprave na novo sezono začeli 24. junija.

Rudarjeve mlajše selekcije so prvenstvo sklenile dobro. Mlajši in starejši dečki so zmagali v svojih konkurencah v MNZ Celje, kadeti so prvenstvo končali na 8. mestu, mladinci pa na 6. Mladinci so letos sodelovali tudi na močnem mednarodnem turnirju v Nemčiji in se vrnili domov kot zmagovalci.

Vsem nogometašem v Rudarjevih selekcijah lahko kljub vsemu čestitamo za dobre nogometne predstave in jim želimo v novi sezoni veliko uspeha. Največ, seveda, članom, za katere se je sezona že začela s pripravami, nadaljevala se bo 27. julija z igrami v slovenskem pokalnem tekmovalstvu in s tekmami v ligi 4. avgusta. /dk/

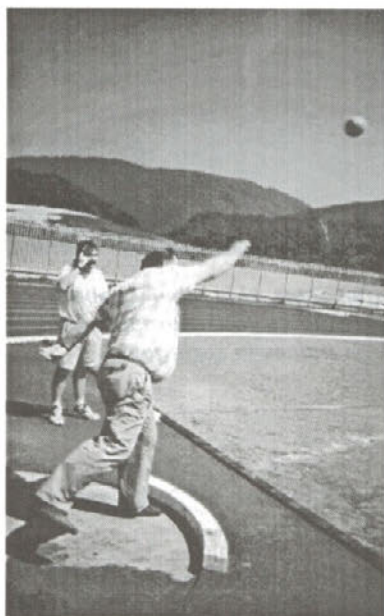
Športno srečanje vrtalcev

Zadnjo soboto v maju smo se zbrali vrtalci obrata Priprave na športnem in družabnem srečanju ob velenjskem štadionu. Po deževnem tednu se je pokazalo lepo sobotno jutro, kar je dajalo upanje, da bo srečanje potekalo v prijetnem vzdušju. In res je bilo tako.

Pomerili smo se v petih športnih disciplinah. Metali smo kroglo in pikado, tekli smo na 60 metrov ter streljali z zračno puško. Odigrali smo še turnir v malem nogometu, v katerem so sodelovale štiri zelo borbene ekipe, ki so jih bodrili zelo zagreti navijači.

Rezultati v posameznih disciplinah so pokazali dobro psihofizično kondicijo vseh udeležencev, kar smo tudi pričakovali glede na naše vsakodnevne dobre delovne rezultate. Med najboljše v posameznih panogah smo razdelili medalje in priznanja v trajen spomin.

Po vseh prestanih športnih naporih se je vsem prileglo okrepčilo z dobrotami na žaru, pa tudi z osvežilnimi pijačami smo bili dovolj dobro založeni, zato smo lahko naše druženje potegnili krepko v popoldanske ure. Ob spremljavi harmonike smo zapeli še nekaj lepih domačih in skupaj ugotavljali, da je podobnih srečanj premalo v sedanjem hitrem tempu življenja. Tudi zato je v nas vzklikla želja, da bi naše srečanje postalo vsakoletna prijetna navada. /LV/



Ribolov

"Sem ti že povedal o tisti postrvi, ki sem jo ujel lani?"

"Večkrat. Kako je z njo? Še vedno raste?"

Ribiči iz našega podjetja, ki so se v soboto, 8. junija, udeležili ribiškega tekmovanja v okviru naših delavskih športnih iger, so v Škalskem jezeru ulovili kar 38 kilogramov in 75 dekagramov rib. Bili so iz desetih naših obratov in skupaj jih je bilo 111.

Med posamezniki je zmagal **Zvone Vincek** iz Priprav, ki je ulovil 5 kilogramov in 450 dekagramov rib. Drugi najuspešnejši ribič je bil **Vojko Letnar** iz Jamske mehanizacije, čigar mreža z ribami je tehtala 4 kilograme in pol. Tretje mesto pa je s 4 kilogrami in 400 dekagrami osvojil **Zdenko Mikac** iz Jamske mehanizacije.

Med ekipami si je prvo mesto prilovila ekipa **Priprav**, ki je nalovila skoraj 12 kilogramov rib. Bila pa je to tudi najštevilčnejša ekipa, saj je štela kar 26 članov. Ekipa **Jamske mehanizacije**, ki je bila le 13-članska, je ulovila 10 kilogramov rib in osvojila 2. mesto. Tretja najboljša je bila ekipa obrata **HTZ** z 20 člani in dobrimi šestimi kilogrami ulovljenih rib.

Od 4. do 8. mesta so se uvrstile ekipe Zračnja, Jamskega transporta, Klasirnice, Jame Preloge in PLP. Zadnje, 9. mesto sta si brez ulovljenih rib razdelili ekipi Jame Škale in Praktičnega izobraževanja.

Kot zanimivost pa še tole! Ribe sta številna udeležba ribičev in njihova vztrajnost pri lovljenju očitno vznemirili in razjezili. Ena med njimi se je celo odločila za povračilni ukrep in je v globine jezera potegnila ribiško palico. Ribič je ni dobil nazaj.

Dragica Marinšek



HGS open

Pod tem skrivnostnim naslovom se skriva tradicionalno športno-družabno srečanje tistih naših sodelavcev, ki delajo v hidrogeološki službi. Da je srečanje res športno, poskrbijo s tremi disciplinami: tenisom žrebanih dvojic, biljardom in metanjem pikada.

Letos so se srečali drugič zapovrstjo, in to 15. junija. Kaže, da je to bila sobota, ki si jo je marsikdo izbral za udeležbo na kakšnem športnem in družabnem srečanju, saj je zato nekaj pomembnih povabljenih gostov opravičilo svoj prihod. Vendar pa so tisti, ki so na HGS open letos prišli, uživali. Oba dela so vzeli zares, zato so bili dvoboji v športnih disciplinah resni, druženje pa zabavno.

Najbolj zadovoljni - tudi zaradi praktičnih nagrad - so s srečanja, seveda, odšli zmagovalci in tisti, uvrščeni takoj za njimi. V tenisu je bil to Janez Jezeršek, ki je v finalnem obračunu premagal Simona

Zavška, tretje mesto pa si je priigral Zoran Vidovič. V biljardu sta najbolj zadevala Marko Mavec in Simon Zavšek, drugo mesto sta zasedla Janez Jezeršek in Ivan Supovec, tretje pa Janez Mayer in Miran Veselič. Pikado je najbolje metal Matej Knez, za drugo mesto je zbral točke Marko Mavec, za tretje pa Dragica Smrečnik.

Za dobro organizacijo in še boljše počutje vseh udeležencev vedno nekdo poskrbi. Tokrat je bil to Bojan Lajlar, ki mu je pomagalo precej sponzorjev. To so bili ALEA Celje, PAMO, PGD Ljubljana, Casino Portorož, IRGO Ljubljana, Birokop Koper, GOST, Agencija Manager, Avtocenter MEH, DARE - slikar in grafik ter službe in obrati premogovnika: okolje in prostor, jama Pesje, jama Škale, priprava dela, Priprave, OPP, HGS, Zračnje, Praktično izobraževanje, komerciala, sektor za raziskave in razvoj - TRC Jezero in jamomerstvo. /dj/

Športne igre

Tenis za ženske

Tekmovanja v tenisu za ženske so potekala v maju in juniju na igriščih TRC Jezero. Sodelovalo je 8 ekip, ki so se na končno lestvico uvrstile takole:

1. kadrovska služba 14 točk,
2. finančna služba 10 točk,
3. priprava dela 8 točk,
4. računovodska služba 8 točk,
5. razvoj 6 točk,
6. pravna služba 6 točk,
7. kompenzacije 2 točki,
8. jamomerstvo 2 točki.

Pomemben dejavnik tveganja

Holesterol

V krvi imamo nekaj oblik maščob, ki so ob povišanih vrednostih zdravju škodljive. Pogosto omenjamo holesterol in njegove podvrste ter trigliceride. Kadar govorimo o holesterolu praviloma pomislimo na vse njegove slabe posledice, predvsem na aterosklerozo in vse težave, ki jih razvita oblika bolezni prinaša. Pred nami se vrste slike bolnikov, sorodnikov in znancev, ki imajo napade neprijetnih stiskajočih bolečin v predelu srca (angino pectoris), tistih s prebolelim srčnim infarktom ali možgansko kapjo in onih z zamažitvami arterij na nogah.

Dokazano je, da je prav holesterol pomemben člen v oblikovanju in rasti žilne obloge, ki končno privede do popolne zapore žile, prekinitve pretoka krvi in vseh tragičnih posledic. Po mnenju Mednarodnega združenja za borbo proti aterosklerozi so priporočene vrednosti krvnih maščob naslednje:

| | PRIPOROČENO | MEJNO | PATOLOŠKO | VISOK RIZIK |
|-------------------|-------------|------------|-----------|-------------|
| skupni holesterol | < 5,2 | 6,2 - 6,5 | > 6,5 | > 7,8 |
| LDL holesterol | < 3,5 | 3,5 - 4,5 | > 4,5 | < 5,0 |
| HDL holesterol | > 1,4 | 0,9 - 1,4 | < 0,9 | - |
| trigliceridi | < 1,7 | 1,7 - 2,3 | > 2,3 | - |
| HDL razmerje | > 0,25 | 0,2 - 0,25 | < 0,2 | < 0,2 |

ponovno čez pet let, če pa so vrednosti povišane, se mora za kontrole (skladno s strokovnimi priporočili) dogovoriti s svojim zdravnikom.

Maščobe v prehrani zvišujejo raven holesterola v krvi in s svojo kalorično vrednostjo pripomorejo k debelosti. K temu pomembno prispeva še **telesna neaktivnost** in negativni krog smo sklenili. Nedvomno drži ocena, da na sončni strani Alp jemo preobilno in premasno. Poleg tega je tudi struktura užitenih maščob neustrezna.

Spremenimo prehrano

V vsakodnevni prehrani je na krožniku vse preveč zasičenih maščob in holesterola živalskega porekla (mastno meso, mastna drobovina in možgani, jetra, maslo, mastni siri, rumenjaki) in rafiniranih sladkornih koncentratov. Vse premalo pa zaužijemo ogljikovih hidratov, vlaknin, sadja in zelenjave.

Pri pripravi hrane morate biti pozorni na dietetično pripravo živil, ki čim bolj ohranja vitamine, fermente in snovi, ki dajejo živilu dober okus ob minimalni uporabi maščobe. Zato kuhajte v majhni količini vode, v vodni kopeli, v sopari, v aluminijasti foliji, dušite v lastnem soku brez dodatka maščob, pecite v pari, s suho vročino, na žaru ali ražnju, v mikrovalovni ali konvekcijski pečici.

Pred toplotno obdelavo hrane, morate odstraniti vso vidno maščobo. Izogibajte se cvrtja, saj se tkivo premočno prepoji z maščobo. Pričnite uporabljati posodo, ki ne potrebuje olja, saj bo tako pripravljena hrana tudi okusnejša. Kadar uporabljate olje, sezite po olivnem. Meso jejte sicer manj, pa tudi na jedilniku naj bo redkeje. Izbirajte meso, ki ima manj skrite maščobe (pusto telečje ali junečje meso, piščančje in puranje meso brez kože). Vsaj enkrat na teden naj bodo na jedilniku ribe.

Uporabljajte posneto mleko in mlečne izdelke iz posnetega mleka. Pri izbiri salam bodite pozorni na deklaracijo, na kateri je zapisano, koliko maščob vsebujejo. Sicer raje izbirajte med pusto šunko, pusto govejo šunko ali piščanjimi prsmi.

Jajc ne cvrite, ampak jih raje v mehko ali trdo skuhaite. Juham odstranite maščobo tako, da jih ohladite in z njih odstranite plast strjene maščobe.

Pomembno je, da dnevna količina zaužitega holesterola ne preseže 300 mg. Pri varovalni hipolipidni dieti je potrebno

Zvišanje holesterola HDL za 1 mg/l zniža ogroženost za srčno žilno bolezen za 2 do 3%. Porast razmerja med celotnim holesterolom in HDL od 3,4 na 23,4 poveča možnost nastanka koronarne srčne bolezni za 6-krat.

Pri vrednosti holesterola 6,5 mmol/l je verjetnost, da zbolimo za srčno žilno bolezen podvojena, pri vrednosti 7,8 mmol/l pa kar štirikrat večja.

Vedeti moramo, da holesterol ni samo "slab". Takšen je LDL (low density lipoproteins - manj gosti delci), ki aterosklerozo pospešuje. Poznamo tudi "dobrega" - delce z večjo gostoto (HDL), ki aterosklerozo zavirajo.

Z našim načinom življenja, včasih pa tudi s pomočjo zdravil, moramo vplivati na oba. Tako želimo zmanjšati raven slabega in zvečati raven dobrega.

Številne velike epidemiološke raziskave zadnjih let so potrdile povezanost med nizko ravnijo HDL in srčno žilno boleznijo. Ugotovili so, da je nizka raven HDL zelo pomemben samostojni dejavnik tveganja tako za moške kot tudi za ženske.

Trigliceridi proces ateroskleroze pospešujejo v manjši meri, ob močno povišanih vrednostih pa povzročajo nevarno vnetje trebušne slinavke.

Za ustrezno ukrepanje, ki naj bi naše krvne maščobe pripeljalo in obdržalo na priporočeni ravni, rabimo odgovore na tale štiri vprašanja:

1 - kakšna je raven našega holesterola, HDL in LDL ?

2 - ali je naša prehrana ustrezna ?

3 - ali smo dovolj in pravilno telesno aktivni ?

4 - ali morda potrebujemo pomoč z zdravili ?

Posamezniku, ki v družinski anamnezi nima podatka o težavah s prirojeno povišanimi vrednostmi maščob, naj bi prvič določili holesterol, obe njegovi podvrsti ter trigliceride v starosti do 20 let. V primeru normalnih vrednosti je potrebna kontrola

CILJNA OBMOČJA SRČNEGA UTRIPA

| | |
|-----------|--|
| 60 - 70% | območje reguliranja telesne teže za dober fizični izgled |
| 70 - 80% | aerobno območje za vzdrževanje zdravega srca |
| 80 - 100% | območje športnega treninga za vrhunski nastop |

količino znižati na 150 mg. Holesterol je sicer normalna sestavina celičnih membran, v rumenjaku srednje velikega kokošjega jajca pa ga je kar 250-300 mg.

Pitje črne kave je treba prav tako omejiti, saj v večjih količinah izredno neugodno vpliva na presnovo holesterola.

Že dalj čas je znana **varovalna mediteranska dieta**, ki vsebuje veliko zelenjave, malo mesa, veliko rib, olivno olje ter dodatek rdečega vina, ki vsebuje antioksidante.

Zmanjšajmo telesno težo z gibanjem

Z naraščanjem telesne teže praviloma rastejo tudi vrednosti krvnih maščob. Ugotovili so, da Američani niso postali debeli zaradi večje količine zaužite hrane na prebivalca, ampak predvsem zaradi zmanjšane telesne aktivnosti. Ker pa se s starostjo tudi osnovna presnova spreminja, starih ljudi pa je zaradi boljšega zdravstvenega varstva vedno več, razširjenost debelosti v ameriški populaciji narašča. Žal, podobno velja tudi za našo deželo in naše ljudi.

Kadar se pogovarjamo o telesni aktivnosti, pogosto zmotno mislimo, da je dovolj že običajno delo, ki ga opravljamo vsak dan, od gospodinjstva do drobnih hišnih opravil.

Je že res, da smo po takšnem delu pogosto nekoliko utrujeni, javljajo se moteče bolečine vzdolž hrbetnice ali po mišičju okončin, kar pa je le posledica naše slabe telesne pripravljenosti. Za zdravje, srce in žilje nismo, žal, naredili prav nič.

Če hočemo s telesno aktivnostjo vplivati na našo zunanjo podobo, izboljšati videz, zmanjšati maščobno oblogo in povečati mišično maso, moramo ob telesni aktivnosti doseči od 60 do 70 % svojega maksimalnega srčnega utripa.

Posameznikov maksimalni srčni utrip lahko določimo s testiranjem v ustrezno opremljenem ergometričnem laboratoriju ali pa jo določimo iz posebnih tabel.

Raziskave so pokazale, da mnogokrat uporabljen način izračuna maksimalnega srčnega utripa (220 minus leta posameznika) ni dovolj natančen za starejše ljudi in športnike. Zato so v raziskavi prek 2000 športno aktivnih ljudi, od rekreativcev do športnikov, razvili nove tabele za izračun priporočenega srčnega utripa.

Priporočeno območje srčnega utripa je odvisno od spola in starosti, nanj pa vpliva tudi osnovna telesna pripravljenost, ki se izraža v višini jutranjega srčnega utripa. Spodnjo in zgornjo mejo priporočenega območja si lahko enostavno določite iz tabel.

Med telesno aktivnostjo si redno kontrolirajte srčni utrip (preštejte število utripov v 5 sekundah in pomnožite z 12). Ob dobrem

opazovanju dogajanja v telesu boste začutili pospešen srčni utrip ter ga kmalu znali tudi pravilno oceniti. Ko pa boste z rednimi vajami prešli na višje območje srčne frekvence, bo objektivno spremljanje težko in pogosto brez ustreznih priprav celo nemogoče (monitorji srčnega utripa - POLAR).

Stopnja telesne aktivnosti je tako omejena s srčnim utripom ter močno dovisna od stopnje telesne pripravljenosti posameznika. Mnogi bodo priporočeno območje srčnega utripa sprva dosegali že ob intenzivnejši hoji, ob rednem izvajanju telesne aktivnosti pa bodo hitro prešli v območje lahkotnega sproščujočega teka.

Pomembno je, da ste redno telesno aktivni. V začetku 3-krat tedensko, nato pa lahko vadite tudi 4 ali 5 dni v tednu. Pred tekom se ogrejte, nato pa bodite aktivni v območju priporočenega srčnega utripa 20 do 25 minut. Po teku je treba napraviti še raztegovalne vaje (stretching) za mišice stegen, meč in kit podkolenskih vezi.

Ob zmanjšanju telesne teže boste močno znižali raven celotnega holesterola, znižali raven LDL ter ugodno zvišali vrednost HDL.

Najnovejše raziskave celo kažejo, da je mogoče na ta način vplivati tudi direktno na aterosklerotsko oblogo v žili, ki se zmanjša ali celo izgine.

V primeru, ko z dietno varovalno hipolipidno prehrano ter redno telesno aktivnostjo v območju ustreznega srčnega utripa niste uspeli zadovoljivo znižati vrednosti krvnih maščob, bo potreben obisk pri zdravniku.

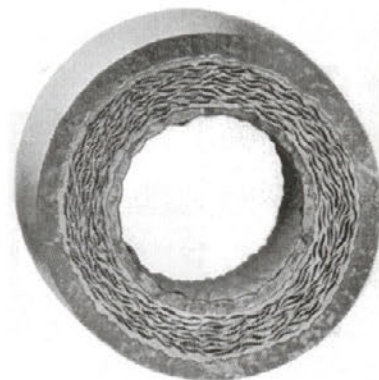
Raziskati bo treba vzrok ter opredeliti morebitno sekundarno (z drugimi boleznimi pogojeno) hiperlipemijo (povišana vrednost krvnih maščob). Najverjetneje bo treba pričeti jemati zdravila za nižanje vrednosti maščob. Obstaja cela vrsta odličnih preparatov.

Zelo pomembno pa je vedeti in se tega tudi zavedati, da le z zdravili, brez diete in redne telesne aktivnosti, ne boste dosegli zelenega cilja. Prav gotovo si želite dobrega zdravja, torej storite nekaj zanj.

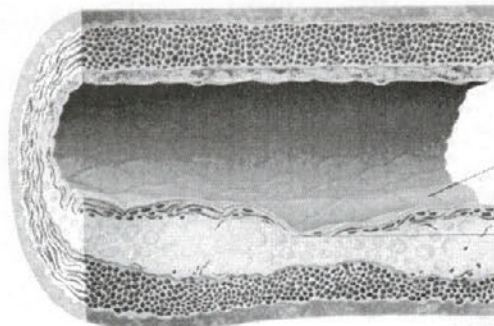
Janez Poles,
dr. med. spec. interne med.

Ob izvajanju telesne aktivnosti je treba vedeti še tole:

- dve uri pred in eno uro po aktivnosti ne uživajte večjih količin hrane
- pred in po aktivnosti ne uživajte kave ali drugih napitkov, ki vsebujejo ksantine (čaj)
- ne pijte alkohola, ledenih ali močno toplih pijač
- ob daljšem in težjem obremenjevanju ne nosite debelih oblačil
- pred in neposredno po treningu se ne tuširajte z vročo ali hladno vodo



Zgoraj: zdrava arterija, spodaj zamaščena arterija



Celje - skladišče

D-Per


65/1996



5000003638,4

COBISS o

OSREDNJA KNJ. CELJE



**VSEM DELAVCEM
IN UPOKOJENCEM
PREMOGOVNIKA VELENJE
ČESTITAMO
OB STANOVSKEM
PRAZNIKU -
3. JULIJU!**

RUDAR



PREMOGOVNIK
VELENJE

ČASOPIS PREMOGOVNIKA VELENJE, ŠTEVILKA 4, JUNIJ 1996, LETO XXX

PRILOGA RUDARJA O UPOKOJENIH DELAVCIH PODJETJA



VAŠA DELOVNA DOBA
SE JE IZTEKLA.
PRESTOPATE IZ ENEGA
AKTIVNEGA OBDOBJA
V DRUGEGA,
DRUGAČNEGA.

OB TEJ PRILOŽNOSTI
SE NAM ZDI POMEMBNO,
DA SE ZAHVALIMO VSEM,
KI STE DEL SVOJEGA
ŽIVLJENJA USTVARJALNO
DELILI Z NAMI....

Zaznamovali ste čas!

Utrip časa zaznamujejo ljudje s svojim delom, prizadevanjem, znanjem. Zaznamujejo ga vsak na svoj način, vsak skozi svoje vrednote, ki se oblikujejo v širše družbene norme.

Za doseganje skupnih ciljev v premogovniku so prav tako potrebna različna znanja, so dobrodošle mnoge izkušnje in je cenjen vsak podvig.

Večina od vas, ki ste v času od lanskega rudarskega praznika zapustili delovni kolektiv premogovnika, se je zaposlila v letih, ko je premogovnik preživel zadnjo večjo krizo. Po letu 1970 je premogovnik doživel hiter razvoj: večala se je proizvodnja, izboljševala varnost pri delu, veliko smo vlagali v mehaniziranost delovnih postopkov in humanizacijo delovnih razmer.

Prav vi ste bili soustvarjalci tega razvoja in s skupnimi močmi smo razvili podjetje, ki je danes eno vodilnih v Evropi v svoji panogi.

Pečat, ki ga podjetje daje danes Velenju, Šaleški dolini in Sloveniji, ni le rezultat bogatih podzemnih virov, ampak je predvsem odraz prizadevanj vseh, ki so bili in so še v njem zaposleni.

Vaša delovna doba se je iztekla. Prestopate iz enega aktivnega obdobja v drugega, drugačnega. Ob tej priložnosti se mi zdi pomembno, da se zahvalim vsem, ki ste del svojega življenja ustvarjalno delili z nami. Hkrati upam, da ste v svojem delu našli smisel, izziv in zadovoljstvo, potrdilo za vse vaše sposobnosti, ključ do srečanj in druženj s sodelavci.

bila sled, ki so jo pretekla leta pustila v vas, predvsem spomin na vse lepe trenutke, ki ste jih preživel v delovnem kolektivu velenjskega premogovnika. Želim vam mnogo zdravja in osebnega zadovoljstva.

Srečno!

*Janko Lukner,
direktor za kadrovsko-splošno področje*

**Ivan KLEMENC,**

upokojen 26. oktobra lani
Rodil se je 21. novembra 1949 v Mislinji.
Poročen s Silvo, rojeno Rošer. Oče treh
otrok: Marka, Nataše in Vlaste.
Od 10. januarja 1974 je neprekinjeno delal
v podjetju. Zaposlil se je kot nekvalificiran
delavec v Klasimici in delal v njej do
upokojitve. Leta 1975 je opravil izpit za
polkvalificiranega ključavničarja, leta

1976 pa izpit za kvalificiranega kovinarja.

Nagrajen za 20 let dela.

Vincenc PEČEČNIK,

upokojen 30. decembra

Rodil se je 18. decembra 1949 v Plešivcu. Oče enega otroka:
Mateja.

Od 14. avgusta 1969 je neprekinjeno delal v podjetju. Zaposlil
se je kot nekvalificiran delavec v Klasimici. Bil je večkrat
premeščen, nazadnje leta 1980 k Jamskemu transportu, kjer
je delal do upokojitve.

Leta 1971 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača in leta
1976 za kvalificiranega transportnega delavca.

Nagrajen za 20 let dela.

upokojen 31. oktobra

Rodil se je 21. aprila 1947 v Koretnem pri
Šmarju pri Jelšah. Poročen z Vido, rojeno
Romih. Oče dveh otrok: Urške in Tomaža.
Od 1. septembra 1974 je neprekinjeno
delal v podjetju. Zaposlil se je kot kvalifi-
cirani ključavničar v jami Škale. Leta 1977
je bil premeščen v Jamsko mehanizacijo,
kjer je delal do upokojitve.

Nagrajen za 20 let dela.

**Bojan LESNIKA,**

upokojen 11. novembra

Rodil se je 17. julija 1959 v Celju. Poročen
z Matino, rojeno Vrčkovnik. Oče dveh
otrok: Simona in Mojce.

Od 9. aprila 1986 je neprekinjeno delal v
podjetju. Zaposlil se je kot nekvalificiran
delavec v Kopalnici, do upokojitve pa je
delal kot pomočnik čevljarja v obratu HTZ.

**Bertold KODRIČ,**

upokojen 30. novembra

Rodil se je 20. julija 1943 v Žetalah pri
Ptuju. Poročen z Marijo, rojeno Čas. Oče
enega otroka: Romane.

Od 16. septembra 1968 je neprekinjeno
delal v podjetju. Zaposlil se je kot nekvalifi-
cirani kopač v jami Zahod. Bil je večkrat
premeščen, nazadnje leta 1977 k Jam-
skemu transportu, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1974 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača, leta 1976
pa za kvalificiranega transportnega delavca. Opravil je seminar
za vodje skupin ter bil dejaven pri delavskem svetu in v sindi-
katu. Sodeloval je v udarniških akcijah v podjetju in za izgradnjo
Velenja ter bil za to nagrajen.

Nagrajen za 20 let dela.

Vinko APLING,

upokojen 30. novembra

Rodil se je 22. januarja 1948 v Planini pod Šumnikom. Poročen
z Marjano, rojeno Hudobreznik. Oče treh otrok: Marjane, Irene
in Andreje.

Od 10. maja 1976 je neprekinjeno delal v podjetju. Zaposlil se
je kot kvalificirani kopač v jami Vzhod. Leta 1991 je bil
premeščen v jamo Preloge, kjer je delal do upokojitve.
Nagrajen za 20 let dela.

**Friderik PART,**

upokojen 30. novembra

Rodil se je 2. oktobra 1944 v Šoštanjju.
Poročen s Pavlo, rojeno Gorenc. Oče treh
otrok: Mirana, Aleša in Bojana.

Od 16. septembra 1982 je neprekinjeno
delal v podjetju. Zaposlil se je kot nekvalifi-
cirani delavec pri jamskem transportu in
delal pri njem do upokojitve. Leta 1984 je
opravil izpit za kvalificiranega kopača.

Bil je član sindikata podjetja. Sodeloval je pri udarniški izgradnji
Velenja.

**Karl SKUTNIK,**

upokojen 30. novembra

Rodil se je 3. novembra 1946 v Landeku
pri Celju. Poročen z Marijo, rojeno Glušič.
Oče dveh otrok: Draga in Mateje.

Od 26. februarja 1968 je neprekinjeno
delal v podjetju, prvič pa že v letih 1963-
66. Zaposlil se je kot nekvalificiran de-
lavec v Klasirnici. Bil je večkrat
premeščen, nazadnje leta 1988 v Kopal-
nice, upokojil pa se je kot čevljar v obratu HTZ. Leta 1971 je
opravil izpit za polkvalificiranega kopača.

Nagrajen za 20 let dela.

**Ferdinand OCEPEK,**

upokojen 30. novembra

Rodil se je 16. septembra 1944 v
Podgorju pri Velenju. Poročen s Slavko,
rojeno Obšteter. Oče treh otrok: Petra,
Vojka in Vlaste.

Od 19. oktobra 1965 je neprekinjeno delal
v podjetju, s prekinitevjo zaradi služenja
vojaščine pa od leta 1961. Leta 1965 se
je zaposlil kot nekvalificiran kopač v jami

Vzhod. Bil je večkrat premeščen, nazadnje leta 1991 v obrat
HTZ, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1966 je opravil izpit za polkvalificiranega in leta 1970 za
kvalificiranega kopača, leta 1969 izpit za medicinskega tehnika,
leta 1970 izpit za rudarskega reševalca in leta 1976 izpit za
rudarskega nadzornika.

Bil je aktiven v organih političnih organizacij v podjetju; član
delegacije elektroenergetskega kombinata, član delavskega
sveta, sindikata in komisije za delovna razmerja. V letih 1959-
1964 je sodeloval pri izgradnji Velenja. Bil je dejaven v strelskem
društvu in pri NK Rudarju.

Nagrajen za 20 let dela.

Jože BOROVIK,

upokojen 31. oktobra

Rodil se je 2. januarja 1942 na Kozjaku. Oče dveh otrok: Roberta in Nataše. Od 26. septembra 1984 je neprekinjeno delal v podjetju. Zaposlil se je kot polkvalificirani kopač pri Jamskem transportu in delal v njem do upokojitve.

Jože TKAVC,

upokojen 30. decembra

Rodil se je 6. septembra 1950 v Strugi pri Slovenski Bistrici. Poročen z Anico, rojeno Železnik. Oče treh otrok: Urške, Jožice in Tomaža.

Od 3. decembra 1968 je neprekinjeno delal v podjetju. Zaposlil se je kot nekvalificiran kopač v jami Zahod. Bil je večkrat premeščen, nazadnje leta 1975 k Jamskemu transportu, kjer je delal do upokojitve.

Nagrajen za 20 let dela.

**Ivan GOLEŽ,**

upokojen 31. januarja 1996

Rodil se je 11. oktobra 1947 v Celju. Poročen z Ivanko, rojeno Mušerin. Oče dveh otrok: Ivanke in Polonce.

Od 1. julija 1974 je neprekinjeno delal v podjetju, prej pa že v rudarskem delu RŠC v letih 1968-74. Zaposlil se je kot strojni delovodja v jami Škale. Leta 1977 je bil premeščen v Jamsko mehanizacijo, kjer

se je upokojil kot strojni nadzornik.

Sodeloval je pri udarniški izgradnji Velenja in akcijah v podjetju. 22 let je bil član pevskega zbora Kajuh.

Nagrajen za 20 let dela.

**Mehmed HUSKIĆ,**

upokojen 17. februarja

Rodil se je 8. avgusta 1952 v Dubošnici v Bosni in Hercegovini. Poročen z Remzo, rojeno Selimović. Oče dveh otrok: Vesne in Vesmirja.

Od 20. oktobra 1972 je neprekinjeno delal v podjetju, prvič pa že v letih 1970-71. Zaposlil se je kot nekvalificiran delavec v

jami Vzhod. Leta 1993 je bil premeščen v obrat HTZ, kjer je delal do upokojitve. Leta 1974 je opravil izpit za pomočnika kopača, leta 1975 pa za kvalificiranega kopača.

Sodeloval je v udarniških delovnih akcijah v podjetju. Udeleževal se je delavskih športnih iger.

Nagrajen za 20 let dela.

**Stanko PETELINŠEK,**

upokojen 20. februarja

Rodil se je 29. junija 1948 v Pongracu pri Žalcu. Poročen z Ano, rojeno Kozovinc. Oče enega otroka: Stanke.

Od 25. januarja 1977 je neprekinjeno delal v podjetju. Zaposlil se je kot nekvalificiran delavec v jami Vzhod. Bil je večkrat premeščen, nazadnje leta 1979 v jamo

Pesje, kjer je delal do upokojitve. Leta 1982 je opravil izpit za kvalificiranega kopača.

Rajko JAVORNIK,

upokojen 29. februarja

Rodil se je 15. julija 1947 v Pesju. Poročen z Marijo, rojeno Tušnik. Oče dveh otrok: Nataše in Janje.

Od 2. septembra 1968 je neprekinjeno delal v podjetju. Zaposlil se je kot kvalificirani električar v jami Vzhod pri mehanizaciji. Upokojil se je kot elektro poslovodja v Jamski mehanizaciji. Leta 1968 je opravil izpit za kvalificiranega električarja za delo v metanskih jamah, leta 1974 pa je opravil delovodsko šolo elektro stroke v Mariboru. Nagrajen za 20 let dela.

**Leopold JELEN,**

upokojen 29. februarja

Rodil se je 8. maja 1948 v Žalcu. Poročen z Angelo, rojeno Kolar. Oče treh otrok: Natalije, Mojce in Mateje.

Od 20. januarja 1969 je neprekinjeno delal v podjetju. Zaposlil se je kot nekvalificiran kopač v jami Zahod. Bil je večkrat premeščen, nazadnje leta 1977 v Jamski transport, kjer je delal do upokojitve. Leta 1975 je opravil izpit za upravljalca hidravličnih stiskalnic, leta 1976 izpit za kvalificiranega kopača in leta 1987 izpit za upravljalca za aku-lokomotivami.

Sodeloval je v udarniških delovnih akcijah za izgradnjo Velenja in v akcijah v podjetju. Nagrajen za 20 let dela.

**Jože MIHELIC,**

upokojen 29. februarja

Rodil se je 4. junija 1949 v Sodevcih pri Črnomlju. Poročen s Katarino, rojeno Molnar. Oče dveh otrok: Iztoka in Barbare.

Od 8. junija 1972 je neprekinjeno delal v podjetju, prvič pa že v letih 1967 in 1970. Zaposlil se je kot kvalificirani kopač v rudarskem delu RŠC in kasneje delal v

Praktičnem izobraževanju. Leta 1990 je bil premeščen v jamo Pesje, kjer je delal do upokojitve. Nagrajen za 20 let dela.

**Ivan PAUKOVIČ,**

upokojen 29. februarja

Rodil se je 25. junija 1947 v Potoku pri Ogulinu, Hrvaška. Poročen z Dragico, rojeno Uranjek. Oče enega otroka: Maje.

Od 8. marca 1976 je neprekinjeno delal v podjetju. Zaposlil se je kot kvalificirani rudar v Jami Škale. Bil je večkrat premeščen, nazadnje leta 1989 v Jamsko

mehanizacijo, kjer je delal do upokojitve.

Bil je član delavskega sveta. Sodeloval je pri udarniški izgradnji Velenja. Nagrajen za 20 let dela.

Jože PIKL,

upokojen 29. februarja

Rodil se je 4. decembra 1948 v Trbovljah. Poročen z Jožico, rojeno Fištrek. Oče enega otroka: Jožeta.

Od 2. decembra 1969 je neprekinjeno delal v podjetju. Zaposlil se je kot kvalificirani električar v jami Vzhod. Leta 1975 je bil premeščen v Jamsko mehanizacijo, kjer je delal do upokojitve. Leta 1971 je opravil izpit za kvalificiranega električarja za delo v metanskih jamah, leta 1980 pa elektrodovodsko šolo.

Nagrajen za 20 let dela.

**Franc KOS,**

upokojen 6. marca

Rodil se je 11. januarja 1944 v Ljubnici pri Slovenskih Konjicah. Poročen z Ano, rojeno Uranjek. Oče dveh otrok: Edite in Andreja.

Od 25. februarja 1969 je neprekinjeno delal v podjetju, s prekinitvijo zaradi služenja vojaščine pa od leta 1967.

Zaposlil se je kot rudarski tehnik v jami Zahod. Bil je večkrat premeščen, nazadnje leta 1988 v jamo Pesje, kjer se je upokojil kot rudarski tehnolog. Leta 1971 je opravil strokovni izpit za jamskega nadzornika rudarske stroke.

Dejaven je bil na stanovanjskem področju v okviru delavskega sveta podjetja. Sodeloval je pri udarniških akcijah za izgradnjo Velenja in akcijah v podjetju. 12 let je bil član, 10 let pa predsednik Kinološkega društva Velenje ter član Ribiške družine Šempeter v Savinjski dolini.

Dobitnik srebrnega venca Kinološke zveze Slovenije za delo in razvoj kinologije v Sloveniji ter nagrajen za 20 let dela v podjetju.

**Jovan STANKOVIČ,**

upokojen 6. marca

Rodil se je 17. julija 1961 v Tinji pri Srebreniku, Bosna in Hercegovina. Poročen z Jeko, rojeno Kulič. Oče dveh otrok: Danijela in Mihaela.

Od 2. junija 1983 je neprekinjeno delal v podjetju. Zaposlil se je kot delavec brez poklica v Pripravah. Leta 1991 je bil

premeščen v obrat HTZ, kjer je delal do upokojitve. Leta 1980 je opravil izpit za elektromehanika.

Edvard JURJEVEC,

upokojen 9. marca

Rodil se je 12. julija 1952 v Lokovici. Poročen z Antonijo, rojeno Zajšek. Oče dveh otrok: Aleša in Mateje.

Od 16. aprila 1973 je neprekinjeno delal v podjetju. Zaposlil se je kot nekvalificiran delavec v Klasimici. Leta 1975 je bil premeščen v Jamsko mehanizacijo, kjer je delal do upokojitve. Nagrajen za 20 let dela.

Franc DEBERŠEK,

upokojen 31. marca

Rodil se je 10. septembra 1938 v Podgorju.

Od 20. decembra 1960 je neprekinjeno delal v podjetju. Zaposlil se je kot nekvalificiran delavec v zunanjem obratu. Leta 1991 je bil premeščen v PLP, kjer je delal do upokojitve. Leta 1967 je opravil izpit za lesnega delavca.

Nagrajen za 20 let dela.

**Hazim HASIČ,**

upokojen 31. marca

Rodil se je 6. julija 1953 v Donji Orahovici pri Gračanici, Bosna in Hercegovina. Poročen z Darjo, rojeno Matjašič. Oče dveh otrok: Astrid in Dejana.

Od 28. novembra 1974 je neprekinjeno delal v podjetju. Zaposlil se je kot nekvalificiran delavec pri Jamskem transportu, kjer je delal do upokojitve.

Nagrajen za 20 let dela.

**Franc KLADNIK,**

upokojen 31. marca

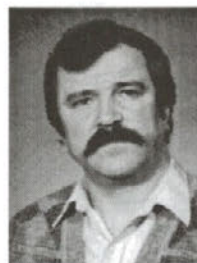
Rodil se je 18. februarja 1949 v Ljubnem ob Savinji. Poročen z Majdo, rojeno Marovt. Oče dveh otrok: Alenke in Boštjana.

Od 22. septembra 1980 je neprekinjeno delal v podjetju, od leta 1969 pa pri Rudarskem praktičnem pouku. Leta 1980 se je zaposlil kot rudarski nadzornik v jami Pre-

loge. Leta 1983 je bil premeščen v Praktično izobraževanje, kjer je delal do upokojitve kot učitelj praktičnega pouka. Leta 1985 je pridobil pedagoško andragoško izobrazbo za učitelja praktičnega pouka.

Bil je dejaven v delavskem svetu podjetja. Sodeloval je v udarniških delovnih akcijah v premogovniku.

Nagrajen za 10 letno delo v jamski reševalni četi in za 20 let dela v podjetju.

**Milan MAROŠEK,**

upokojen 31. marca

Rodil se je 3. septembra 1949 v Celju. Poročen z Olgo, rojeno Javornik. Oče dveh otrok: Romana in Suzane.

Od 29. aprila 1970 je neprekinjeno delal v podjetju, prvič pa v letih 1967/69. Leta 1970 se je zaposlil kot kvalificirani rudarski strojnik v jami Zahod. Leta 1975 je bil premeščen v Jamsko mehanizacijo, kjer

je delal do upokojitve.

Sodeloval je v udarniških delovnih akcijah za izgradnjo Velenja.

Bil je član MPZ Kajuh Velenje.

Nagrajen s srebrnim in bronastim Gallusovim priznanjem Zveze kulturnih organizacij ter za 20 let dela v podjetju.

**Franc ŠVENER,**

upokojen 31. marca

Rodil se je 29. avgusta 1949 v Žalcu. Poročen z Dragico, rojeno Sorša. Oče dveh otrok: Nataše in Tatjane.

Od 13. maja 1971 je neprekinjeno delal v podjetju, prej pa v letih 1967/68 in 1970/71 v rudniškem delu RŠC. Leta 1971 se je zaposlil kot kvalificirani kopač v jami Zahod. Bil je večkrat premeščen, nazad-

nje leta 1991 v jamo Pesje, kjer je delal do upokojitve. Opravil je tečaj za kombajnista.

Bil je član delavskega sveta in sindikalni poverjenik. Sodeloval je pri udarniški izgradnji Velenja.

Nagrajen za 20 let dela.

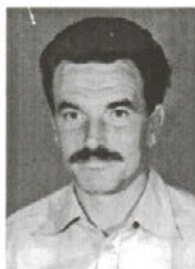
**Karl ZAJC,**

upokojen 5. aprila

Rodil se je 28. marca 1945 v Salzgitrju v Nemčiji. Poročen z Majdo, rojeno Čanč.

Oče dveh otrok: Mihe in Borisa. Od 1. junija 1966 je neprekinjeno delal v podjetju. Zaposlil se je kot elektrotehnik v jami Vzhod. Bil je večkrat premeščen, nazadnje leta 1975 v Skupne službe. Upokojil se je kot elektro projektant v elektro-stro-

jnem sektorju. Leta 1969 je opravil izpit za jamskega nadzornika elektro stroke, leta 1971 pa izpit iz eksplozijske zaščite električnih napeljav za delavce v rudarstvu. Nagrajen za 20 let dela.

**Stanislav VOLK,**

upokojen 31. marca

Rodil se je 25. oktobra 1948 v Mariboru. Poročen z Anico, rojeno Drev. Oče enega otroka: Branke.

Od 2. septembra 1986 je neprekinjeno delal v podjetju, s prekinitvami pa v letih 1966 - 1970 in 1974-1986. Leta 1986 se je zaposlil kot kvalificirani rudar v Kopalnici, upokojil pa se je kot delavec obrata HTZ. Bil je član disciplinske komisije pri delavskem svetu podjetja. Sodeloval je pri udarniški izgradnji Velenja. Dejaven je bil v planinskem in ribiškem društvu. Nagrajen za 20 let dela v podjetju.

Alojz BANOVŠEK,

upokojen 13. aprila

Rodil se je 21. maja 1958 na Kozjaku. Poročen z Alenko, rojeno Zajc. Oče treh otrok: Alenke, Primoža in Ivane.

Od 10. aprila 1975 je neprekinjeno delal v podjetju. Zaposlil se je kot nekvalificiran delavec v Klasimici, kjer je delal do upokojitve.

Nagrajen za 20 let dela.

Anton IVANUŠA,

upokojen 17. aprila

Rodil se je 17. januarja 1951 v Malem Brebrovniku pri Ormožu. Poročen s Slavico, rojeno Golob. Oče dveh otrok: Iztoka in Karmen.

Od 6. septembra 1975 je neprekinjeno delal v podjetju. Zaposlil se je kot kvalificirani kopač v Rudarskem praktičnem pouku. Bil je večkrat premeščen, nazadnje leta 1991 v obrat HTZ, kjer je delal do upokojitve.

Sodeloval je pri udarniških delovnih akcijah za izgradnjo Velenja.

Nagrajen za 20 let dela.

Sakib Mešić,

upokojen 17. aprila

Rodil se je 16. februarja 1956 v Kosovi pri Maglaju, Bosna in Hercegovina. Poročen z Jasminko, rojeno Kruško. Oče dveh otrok: Sabine in Jasmina.

Od 24. oktobra 1979 je neprekinjeno delal v podjetju. Zaposlil se je kot nekvalificiran delavec v jami Škale. Bil je večkrat premeščen, nazadnje leta 1993 v jamo

Pesje, kjer je delal do upokojitve. Leta 1983 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača.

Bil je član sindikata podjetja in sodeloval v udarniških akcijah v podjetju.

Franc Artnik,

upokojen 30. aprila

Rodil se je 7. avgusta 1949 v Celju. Od 28. aprila 1970 je neprekinjeno delal v podjetju. Zaposlil se je kot kvalificirani kopač v rudniškem delu RŠC, upokojil pa se je kot inštruktor-rudarski učitelj v obratu Praktično izobraževanje.

Nagrajen za 20 let dela v podjetju.

Jože Janežič,

upokojen 9. aprila

Rodil se je 6. avgusta 1949 v Lokah pri Trbovljah. Poročen z Vladko, rojeno Ostrovršnik.

Od 1. septembra 1974 je neprekinjeno delal v podjetju. Zaposlil se je kot kvalificirani rudar-strojniki v jami Škale. Bil je večkrat premeščen, nazadnje leta 1993 v Jamski transport, kjer je delal do upokojitve.

Nagrajen za 20 let dela v podjetju.

**Marko Bauman,**

upokojen 30. aprila

Rodil se je 23. oktobra 1948 v Postojni.

Poročen z Biserko, rojeno Zavrtnik. Oče dveh otrok: Anite in Jožeta.

Od 23. februarja 1970 je neprekinjeno delal v podjetju. Zaposlil se je kot kvalificirani kopač pri rudarskem praktičnem pouku. Bil je večkrat premeščen, nazadnje v Priprave, kjer se je upokojil kot glavni

strelec. Leta 1973 je opravil izpit za inštruktorja praktičnega pouka, leta 1978 izpit za učitelja praktičnega pouka in izpit za strelca v metanskih jamah ter leta 1985 izpit za prevoz nevarnih snovi v cestnem prometu.

Bil je član delavskega sveta podjetja in član njegovih komisij ter sindikalni poverjenik. Sodeloval je pri udarniških akcijah za izgradnjo Velenja in okolice ter akcijah v podjetju. Deset let je bil predsednik KS Edvarda Kardelja, predsednik občinske stanovanjske komisije ter dejaven v Društvu prijateljev mladine Velenje. Dobitnik več priznanj za svoje prizadevno delo na navedenih področjih ter nagrajen za 20 let dela v podjetju.

Ludvik Jurko,

upokojen 30. aprila

Rodil se je 4. avgusta 1948 na Konoveru.

Poročen z Miro, rojeno Jerič. Oče dveh otrok: Tine in Andreja.

Od 2. oktobra 1976 je neprekinjeno delal v podjetju. Zaposlil se je kot kvalificirani kopač v jami Škale, kjer je delal do upokojitve. Leta 1986 je opravil izpit za strelca.

Nagrajen za 20 let dela v podjetju.

Jože Petrovič,

upokojen 30. aprila

Rodil se je 20. januarja 1950 v Destniku pri Ptujju. Poročen z Ido, rojeno Krošel.

Oče dveh otrok: Andreje in Toma.

Od 22. decembra 1970 je neprekinjeno delal v podjetju. Zaposlil se je kot kvalificirani rudar v jami Škale, upokojil pa se je kot inštruktor-rudarski učitelj v Praktičnem

izobraževanju. Leta 1981 je opravil izpit za rudarskega učitelja, leta 1985 pa za kombajnista.

Bil je dejaven v delavskem svetu podjetja in v sindikatu. Sodeloval je v udarniških akcijah za izgradnjo Velenja in v podjetju.

Dejaven je bil v športnih organizacijah in pri civilni zaščiti. Dobitnik priznanja za uspešno poučevanje praktičnega pouka za področje rudarstva ter nagrajen za 20 let dela v podjetju.

Viktor Calligaro,

upokojen 31. maja

Rodil se je 25. marca 1949 v Pesju. Od 21. avgusta 1969 je neprekinjeno delal v podjetju. Zaposlil se je kot nekvalificiran delavec v Klasimici, kjer je delal do upokojitve.

Nagrajen za 20 let dela v podjetju.

**Branko Prezelj,**

upokojen 30. aprila

Rodil se je 25. maja 1949 na Ptuju. Poročen s Silvo, rojeno Šegula. Oče dveh otrok: Danijela in Brigite.

Od 14. decembra 1973 je neprekinjeno delal v podjetju, s prekinitvami pa že v letih 1967-1973. Zaposlil se je kot kvalificirani rudar-strojnik v jami Zahod. Leta 1975 je

bil premeščen v Jamsko mehanizacijo, kjer je delal do upokojitve. Leta 1981 je na srednji kovinarski strojni šoli v Mariboru opravil izpit za strojnega delovodja.

Bil je član sveta obrata in sodeloval v udarniških akcijah za izgradnjo Velenja.

Nagrajen za 5 in 10 let aktivnega dela v jamski reševalni četi ter za 20 let dela v podjetju.

Jože Vidmar,

upokojen 30. aprila

Rodil se je 24. februarja 1948 na Planini pri Radljah ob Dravi. Od 10. novembra 1969 je neprekinjeno delal v podjetju, s prekinitvijo zaradi služenja vojaščine pa že od leta 1967. Zaposlil se je kot kvalificirani kopač v jami Vzhod. Bil je večkrat premeščen, nazadnje leta 1991 v jamo Pesje, kjer je delal do upokojitve. Nagrajen za 20 let dela v podjetju.

Štefan Vodeb,

upokojen 30. aprila

Rodil se je 11. decembra 1943 v Zabukovici. Poročen z Ivanka, rojeno Haložan. Oče treh otrok: Vojka, Alide in Andreje.

Od 1. oktobra 1980 je neprekinjeno delal v podjetju. Zaposlil se je kot elektro delovodja v Jamski mehanizaciji. Leta 1992 je bil premeščen v Praktično izobraževanje, kjer se je upokojil kot inštruktor. Leta 1980 je opravil izpit za delo električarja v metan-skih jamah.

Nagrajen za 20 let dela v podjetju.

**Miroslav Slavinec,**

upokojen 30. aprila

Rodil se je 17. julija 1949 v Ivanjkovcih pri Ormožu. Poročen z Angelo, rojeno Friškovec. Oče enega otroka: Uroša.

Od 28. aprila 1970 je neprekinjeno delal v podjetju, s prekinitvijo zaradi služenja vojaščine pa že od leta 1967. Zaposlil se je kot kvalificirani kopač v jami Zahod. Bil je večkrat premeščen, nazadnje leta 1992

v jamo Škale, kjer je delal do upokojitve.

Nagrajen za 20 let dela v podjetju.

**Srečko Brodnik,**

upokojen 3. maja

Rodil se je 19. maja 1947 v Slovenj Gradcu. Poročen z Marijo, rojeno Špegel. Oče dveh otrok: Romana in Andreje.

Od 2. novembra 1970 je neprekinjeno delal v podjetju. Zaposlil se je kot nekvalificiran delavec v zunanji dejavnosti. Leta 1991 je bil premeščen v Podjetje za proizvodnjo lesnih polizdelkov, kjer je delal do

upokojitve. Leta 1974 je opravil izpit za polkvalificiranega in leta 1979 za kvalificiranega delavca pri lesno obdelovalnih strojih.

Nagrajen za 20 let dela v podjetju.

Zvonko Tonkli,

upokojen 24. maja

Rodil se je 21. januarja 1949 v Slovenskih Konjicah. Poročen z Jurico, rojeno Karej. Oče enega otroka: Davorina.

Od 1. septembra 1974 je neprekinjeno delal v podjetju, prvič pa že v letih 1967/68 in 1970/74. Zaposlil se je kot elektro-delovodja v jami Škale. Leta 1977 je bil premeščen v Jamsko mehanizacijo, kjer je delal do upokojitve. Nagrajen za 20 let dela v podjetju.

**Franc Jakob,**

upokojen 25. maja

Rodil se je 15. januarja 1951 v Ribnici na Pohorju. Poročen z Viktorijo, rojeno Kac. Oče dveh otrok: Tatjane in Marka.

Od 21. maja 1980 je neprekinjeno delal v podjetju. Zaposlil se je kot nekvalificiran delavec v Klasirnici, kjer je delal do upokojitve.

Sodeloval je v udarniških akcijah v podjetju. Dejaven je v Lovskem društvu Škale.

**Franc Dobovičnik,**

upokojen 28. maja

Rodil se je 2. julija 1939 v Strmcu nad Dobmo.

Od 6. septembra 1962 je neprekinjeno delal v podjetju. Zaposlil se je kot nekvalificiran delavec v zunanji dejavnosti. Bil je večkrat premeščen, nazadnje leta 1995 v obrat HTZ, kjer je delal do upokojitve.

Bil je dejaven pri sindikatu. Sodeloval je pri udarniških akcijah za izgradnjo Velenja. Nagrajen za 20 let dela v podjetju ter za večkrat darovano kri.

**Anton Brilej,**

upokojen 31. maja

Rodil se je 24. marca 1949 v Pongracu pri Žalcu. Poročen z Marijo, rojeno Založnik. Oče dveh otrok: Boštjana in Damjana.

Od 29. aprila 1970 je neprekinjeno delal v podjetju, s prekinitvijo zaradi služenja vojaščine pa že od leta 1967. Zaposlil se je kot kvalificirani kopač v jami Vzhod. Bil je večkrat premeščen, nazadnje leta 1989

v jamo Pesje, kjer je delal do upokojitve. Bil je dejaven v sindikatu in pri športnih igrah ter sodeloval pri izgradnji mestnega stadiona. Bil je aktivni igralec Rokometnega kluba Rudar v letih 1964-67 in rokometaš Minerve Žalec. Dobitnik več športnih priznanj in nagrajen za 20 let dela v podjetju.

Karel Koprivc,

upokojen 31. maja

Rodil se je 9. februarja 1948 v Planini pri Sevnici. Oče enega otroka: Karoline.

Od 7. aprila 1970 je neprekinjeno delal v podjetju. Zaposlil se je kot kvalificirani strojni ključavničar v jami Zahod. Leta 1975 je bil premeščen v Jamsko mehanizacijo, kjer je delal do upokojitve. Leta 1981 je končal delovodsko strojno šolo.

Nagrajen za 20 let dela v podjetju.

Milan Krajcer,

upokojen 31. maja

Rodil se je 19. avgusta 1947 v Paki.

Od 25. januarja 1973 je neprekinjeno delal v podjetju, s prekinitvami pa že v letih 1966/67 in 1969/72. Zaposlil se je kot polkvalificirani kopač v jami Vzhod. Bil je večkrat premeščen, nazadnje leta 1990 v jamo Pesje, kjer je delal do upokojitve. Leta 1976 je opravil izpit za kvalificiranega kopača. Nagrajen za 20 let dela v podjetju.

Jože Pogorevc,

upokojen 31. maja

Rodil se je 28. januarja 1948 v Paki pri Vitanju. Poročen z Olgo, rojeno Slatinek. Oče treh otrok: Jožice, Bojana in Monike.

Od 19. februarja 1969 je neprekinjeno delal v podjetju. Zaposlil se je kot nekvalificiran kopač v jami Vzhod. Bil je večkrat premeščen, nazadnje leta 1975 v Priprave, kjer je delal do upokojitve. Leta 1970 je opravil izpit za polkvalificiranega in leta 1972 za kvalificiranega kopača. Nagrajen za 20 let dela v podjetju.

Vinko Tajnik,

upokojen 31. maja

Rodil se je 12. maja 1949 v Ravnah pri Šoštanju. Poročen z Milko, rojeno Mevc. Oče dveh otrok: Damjana in Marka.

Od 10. novembra 1969 je neprekinjeno delal v podjetju, s prekinitvijo zaradi služenja vojaščine pa že od leta 1967. Zaposlil se je kot kvalificirani kopač v jami Vzhod. Bil je večkrat premeščen, nazad-

nje leta 1989 v jamo Pesje, kjer je delal do upokojitve.

Nagrajen za 20 let dela v podjetju.

Stojan Stankovič,

upokojen 31. maja

Rodil se je 25. septembra 1945 v Tomašici pri Prijedoru, Bosna in Hercegovina. Poročen z Nado, rojeno Ivkovič. Oče dveh otrok: Miroslava in Miljane.

Od 10. junija 1980 je neprekinjeno delal v podjetju. Zaposlil se je kot rudarski nadzornik pri jamskih gradnjah. Leta 1987 je bil premeščen v Priprave, kjer je delal do upokojitve.

Kristl Ramšak,

upokojen 5. junija

Rodil se je 23. oktobra 1947 na Kozjaku. Poročen z Verico, rojeno Bračič. Oče dveh otrok: Kristijana in Simone.

Od 3. marca 1970 je neprekinjeno delal v podjetju, prvič pa že v letih 1965/66. Zaposlil se je kot nekvalificiran kopač v jami Vzhod. Bil je večkrat premeščen, nazadnje leta 1978 v Kopalnico, upokojil pa se je kot delavec obrata HTZ. Leta 1971 je opravil izpit za polkvalificiranega in leta 1973 izpit za kvalificiranega kopača. Nagrajen za 20 let dela v podjetju.

Franc Švent

upokojen 5. junija

Rodil se je 12. septembra 1950 na Dobrni. Poročen z Vero, rojeno Kolman.

Od 26. oktobra 1981 je neprekinjeno delal v podjetju. Zaposlil se je kot nekvalificiran delavec v Jamskem transportu. Leta 1995 je bil premeščen v obrat HTZ, kjer je delal do upokojitve.

**Janez Križman,**

upokojen 15. junija

Rodil se je 22. novembra 1948 v Kokošnju pri Ljubljani. Poročen z Nado, rojeno Hliš. Oče treh otrok: Brigite, Metke in Melite.

Od 9. septembra 1968 je neprekinjeno delal v podjetju, prvič pa že v letih 1964/67. Zaposlil se je kot nekvalificiran delavec v obratu EFE. Bil je večkrat

premeščen, nazadnje leta 1975 v Priprave, kjer je delal do upokojitve.

Nagrajen za 20 let dela v podjetju.

Premogovnik Velenje

ODBOR ZA PRAZNOVANJE
3. JULIJA - DNEVA RUDARJEV

Spoštovani upokojenec,
draga upokojenka,

vljudno Vas vabim
na

SREČANJE UPOKOJENCEV,

v soboto, 29. junija 1996, ob 19. uri
v restavracijo Klub,

posvečeno praznovanju
dneva rudarjev.

Srečno

Predsednik
dr. Milan MEDVED, dipl.ing.rud.



Levo: Luka Matijević

Vsepovsod že trka na vrata rudarsko slavje, ki vedno dosega višek 3. julija. Morda sem si zato v vročem junijskem dnevu zaželel srečati se s starim velenjskim znancem Luko Matijevićem. Luka je bil pravi velenjski knap. Z družino se je preselil v Velenje že davnega leta 1947.

Pozvonil sem na Kajuhovi 12 in že naletel na svojega soga-vornika. Z njim bi se lahko pogovarjal ure in ure, toda Luka se je uprl in dejal: "Nič ne boš pisal." Tmoglavil sem in le izvrtal nekaj podatkov.

"Kako dolgo si rudaril v velenjski jami?"

"Celih sedemindvajset let. Spomnim se svojega prvega obiska v jami, kako sem se tresel zaradi detonacij in drobnega polzenja premoga, ki te lahko vsak čas pokoplje."

"In tvoja jama, Luka?"

"Zdi se mi, da je bila zame najlepša. Če bi se rodil še enkrat, bi ponovno odšel tja."

Da misli resno, so pripovedovale tudi njegove umirjene, jeklenosive oči, usmerjene v tiste burne čase. Bil je tudi udarnik.

"Bil, kar devetnajstkrat, pa čeprav iz tega ni bilo nobenega haska..." Brez veliko besed je po svoje govorila tudi njegova tršata postava, izostren pogled. Z besedami pa je povedal, da rudarjenje ni bilo le lepo, ampak tudi častno. Da, takšno je bilo delo na čelu, delo mojstra strelca, jamskega reševalca. Nikoli ga ni bilo strah, tega rudarja Luka, in vsak dan se je vračal k svoji družini, trem otrokom.

Vem, da ga moram vprašati tudi kaj o Velenju.

"Petdeseta, šestdeseta leta so bila nabita z dogodki. Po šihitu sem z družino vsak dan delal prostovoljno. Kje se je že začelo? Pri gradnji vitca, parka, kinodvorane, pri regulaciji Pake. Z ženo sva nabrala nad petsto udarniških ur!"

Vidim ga, Luka, kako koraka vsako leto 3. julija v rudarski povorki. Vidim ga, kako je vsakokrat član častne straže. Luka pa ne more razumeti, kako hitro odhajajo njegovi kameradi...

Luka je sedaj že dve desetletji v pokoju. Pa mu ni dolgčas. V spodnjem prostoru stanovanjske hiše kot v pravljici tiktakajo različne ure. Nad dvesto jih je. Pa zraven še veliko značčk. To je prava zbirateljska strast. Poleg tega je bil Luka imeniten čevljar in je mnogim znancem popravil njihove čevlje. Balinal je in si prisluzil pokal. In ob vsem tem so tu še njegovi otroci, ki se jih vedno razveseli, ko pridejo na obisk.

Luko lahko zagledate na velenjskih ulicah, visokega, rahlo upognjenega, močnega človeka, ki se ne da. Bolezen ga je hotela ukloniti, pa jo je premagal. Zdaj vsako dopoldne okrepi korak in zaide v mesto spominov. Saj ga je ustvarjal in ga ne more pozabiti. Zanj je dal vso svojo vitalnost in moč pa za velenjski lignit, za kruh in lepše dni zase in za druge ljudi.

Njegove oči izražajo voljo do življenja. Odločne so in mirne. Takšen je tudi Luka. Ne daj se, Luka!

Preteklosti ne smemo pozabiti. Zato ne smemo pozabiti ljudi, ki so vso svojo energijo položili na oltar mlademu mestu ob Paki. Med temi junaki je tudi Luka. Stisnimo mu roko za rudarski praznik! Saj je vsaka roka topla in njena moč osrečuje človeka, devetnajstkratnega udamika v tistih časih, ko smo o mestu ob Paki le sanjali.

Vinko Šmajš



VSEM
UPOKOJENIM DELAVCEM
PREMOGOVNIKA VELENJE
ČESTITAMO
OB STANOVSKEM PRAZNIKU -
3. JULIJU!